

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR 2022

EKONOMIKA
CENY
INFORMACE

2022

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR

Zpracoval:

Odbor vodovodů a kanalizací

Ředitel odboru:

Ing. Jiří Duda

Sestavili:

Ing. Jiří Duda

Ing. Věra Bogdanova

Fotodokumentaci poskytli:

Obec Hradiště

Město Veselí nad Lužnicí

Obec Jankov

Obec Strachotice

Obec Pištín

Obec Křepenice

Obec Nižbor

Obec Borovnice

Obec Dobev

Obec Dolní Třebonín

Vodohospodářské sdružení Turnov

Fotografii na titulní straně poskytli:

Obec Strachotice

Grafická úprava, sazba, litografie, technická realizace:

© KLEINWÄCHTER holding s.r.o.

Neprodejné

ISBN 978-80-7434-704-7

Přetisk údajů povolen pouze s přesným uvedením zdroje

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz

Praha 2023

VODOVODY KANALIZACE ČR 2022

**EKONOMIKA
CENY
INFORMACE**

2022

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ.....	4
2.1 Databáze VÚME a VÚPE	4
2.2 Infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací.....	5
3. CENY PROVODNÉ A PRO STOČNÉ	8
3.1 Právní rámec pro oblast cen	8
3.2 Porovnání cen pro vodné a cen pro stočné 2022.....	8
3.3 Vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u skupin vybraných subjektů.....	22
3.4 Cenová kontrola	27
3.5 Závěry k cenám	28
4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ	29
4.1 Reprezentanti různých provozovatelských modelů.....	29
5. INFORMACE.....	35
5.1 Souhrnné údaje o vodovodech	35
5.1.1 Kvalita pitné vody	39
5.2 Souhrnné údaje o kanalizacích	41
6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY	45
7. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ ZA ROK 2022.....	45
7.1 Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy	45
VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU	46

I. ÚVOD

Publikací Vodovody kanalizace ČR 2022 Ekonomika Ceny Informace naplňuje Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) úkoly, které jsou mu uloženy v § 29 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

V publikaci jsou zařazeny údaje ekonomického charakteru, které jsou základem pro porovnání vlastníků a provozovatelů jak v ceně, tak v jednotlivých nákladových položkách. Tento cíl se váže ke způsobu cenové regulace oboru vodovodů a kanalizací. Cenovým regulačním orgánem v oblasti vodního hospodářství je výlučně Ministerstvo financí (dále jen „MF“), které zvolilo vzhledem k diferencovaným místním podmínkám formu věcného usměrňování cen. V oboru vodovodů a kanalizací to znamená stanovení závazných pravidel pro tvorbu a sjednávání cen.

Datovou základnu pro ekonomiku oboru vodovodů a kanalizací tvoří tzv. Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné za předchozí kalendářní rok a dosažené skutečnosti v témže roce (dále jen „Porovnání V+S“). Tato Porovnání V+S za rok 2022 musí být na základě ustanovení § 36 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích zveřejňována na úředních deskách obecního úřadu a zároveň předána MZe v elektronické podobě a ve stanoveném formátu do 30. dubna 2023. Většina provozovatelů v rozhodujícím počtu poslala Porovnání V+S koncem dubna 2023, pouze malá část drobných provozovatelů stále zasílá Porovnání V+S již po stanoveném termínu. Situace s předáváním údajů se však každým rokem zlepšuje mimo jiného i proto, že je tato zákonná povinnost v součinnosti s krajskými úřady vyžadována a rovněž ze strany odběratelů vzrostlo výrazně povědomí o základních principech tvorby ceny pro vodné a stočné, a tím i požadování dokumentů „Kalkulace V+S“ a následně „Porovnání V+S“.

Zákon o vodovodech a kanalizacích mimo jiné také vymezil systém odpovědnosti v oboru vodovodů a kanalizací. Naplnění tohoto systému by nebylo možné bez evidence infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací s uvedením jejich vlastníků a provozovatelů. Tuto evidenci tvoří systém Vybraných údajů majetkové evidence (dále jen „VÚME“) a Vybraných údajů provozní evidence (dále jen „VÚPE“). Zákon o vodovodech a kanalizacích ukládá vlastníkům vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu každoročně do 28. února následujícího roku zaslat vodoprávním úřadům v elektronické podobě a stanoveném formátu údaje VÚME a VÚPE. Z VÚME a VÚPE, předaných od vlastníků vodovodů a kanalizací, zpracovává příslušný vodoprávní úřad údaje za celý územní obvod a následně je předá MZe v elektronické podobě nejpozději do 31. března. Ve stanoveném termínu však MZe obdrželo zpracované údaje pouze od 123 z 206 vodoprávních úřadů, poslední vodoprávní úřad zaslal až po několika výzvěch požadované údaje za svůj obvod 20. července 2023. Závěrečné doplnění dat VÚME a VÚPE, ať už se jednalo o opravu dat nebo doplnění chybějících údajů o majetku, popřípadě odůvodnění chyb bylo provedeno 26. července 2023.

V únoru 2015 byl příkazem ministra zemědělství zřízen v rámci úseku vodního hospodářství MZe Odbor hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK. Jedním z jeho úkolů je prohloubení a rozvíjení dosavadní analytické činnosti v oboru vodovodů a kanalizací a rovněž posílení kontrolní činnosti. V souvislosti s tímto Vás prostřednictvím této ročenky informujeme, že se nad rámec zde uvedených informací připravuje vydání sedmé samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR za rok 2021 a na začátku příštího roku také uveřejnění osmé samostatné zprávy o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR. Obě tyto zprávy budou následně uveřejněny na internetových stránkách MZe. Na internetových stránkách MZe jsou rovněž dostupné i zprávy za předchozí období.

Mezi hlavní cíle v rámci posílení regulace oboru jsou dohled nad dlouhodobou udržitelností sektoru vodovodů a kanalizací, zlepšení ochrany odběratelů a zvýšení transparentnosti tvorby a regulace cen pro vodné a stočné, kontrolní činnosti a dohledu u subjektů oboru vodovodů a kanalizací, analýza a vyhodnocení podnětů od ostatních regulačních subjektů včetně zajištění činností Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací. Výstupy z činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací MZe pravidelně uveřejňuje na svých internetových stránkách v části věnované vodovodům a kanalizacím.

2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ

2.1 DATABÁZE VÚME A VÚPE

Vlastníci vodovodů a kanalizací mají podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinnost každoročně předávat VÚME a VÚPE na vodoprávní úřady, v jejichž územní působnosti se majetek nachází. Následně tato data vodoprávní úřady prostřednictvím Informačního systému vodovodů a kanalizací (dále jen „ISVaK“) aplikace Majetkové a provozní evidence vodovodů a kanalizací (dále jen „MPVaK“) předávají na MZe, kde jsou tato data následně importována do společné databáze, kontrolována a tříděna. Data VÚME a VÚPE zajišťují údaje nad rámec šetření Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Významným odlišením od údajů ČSÚ je především vymezení odpovídající územnímu členění podle působnosti vodoprávních úřadů.

Hodnota majetku ve VÚME za rok 2022 se uvádí v reprodukčních pořizovacích cenách roku 2020 v souladu s Metodickým pokynem MZe čj.: I4000/2020-I5132-I pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „metodický pokyn“). Ceny uvedené v tomto metodickém pokynu obsahují daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) ve výši 21 % podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a plátcí DPH, kteří mají nárok na odpočet DPH podle tohoto metodického pokynu, snižují výslednou cenu o DPH.

Tabulka 2.1.1 Počet vlastníků a provozovatelů VaK evidovaných z dat VÚME a VÚPE

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Index % 2022/2021
Vlastníci	6 433	6 668	6 795	6 932	7 480	7 729	7 897	8 153	103,2
Provozovatelé	2 745	2 853	2 878	2 941	2 992	3 041	3 067	3 091	100,8

Pramen: MZe

Nárůst počtu vlastníků o 256 v roce 2022 oproti roku 2021 je způsoben výstavbou nové vodohospodářské infrastruktury a rovněž zvýšenou aktivitou MZe při zajišťování jejich evidence. Nárůst byl zaznamenán i v počtu provozovatelů, konkrétně o 24.

ČOV a kanalizace v obci Hradiště – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 16,434 mil. Kč

2.2 INFRASTRUKTURNÍ MAJETEK VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Tabulka 2.2.1 Počty evidovaných majetků v jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku v letech 2015–2022

Infrastrukturní majetek	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Index % 2022/2021
Vodovodní řady	15 274	15 612	15 965	16 232	16 406	16 642	16 791	16 949	100,9
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	3 726	3 757	3 871	3 944	4 126	4 168	4 210	4 225	100,4
Kanalizační stoky	8 260	8 543	8 626	8 764	8 932	9 127	9 267	9 415	101,6
Čistírny odpadních vod	2 956	3 066	3 091	3 166	3 230	3 288	3 340	3 416	102,3
Celkem	30 216	30 978	31 553	32 106	32 694	33 225	33 608	34 005	101,2

Pramen: MZe

Celkem bylo v roce 2022 evidováno 34 005 majetků, což je o 397 majetků více než v roce 2021 a o 3 789 majetků více než v roce 2015. Čistíren odpadních vod bylo v roce 2022 evidováno o 76 více než v roce 2021, počet staveb pro úpravu vody a vodní zdroje bez úpravy vzrostl meziročně o 15. Největší celkový nárůst majetků je evidován za vodovodní řady, kdy oproti roku 2021 došlo k navýšení o 158 majetků. Ve skupině kanalizačních stok došlo v roce 2022 k nárůstu o 148 majetků.

Pro pořízení Plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „PFO“) je základním údajem hodnota infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací v reprodukční pořizovací ceně, což umožňuje zpracování těchto plánů v reálném rámci včetně průmětů do cen. Dne 24. 9. 2020 nabyl účinnosti Metodický pokyn č.j.: 14000/2020-15132-I a při zpracování údajů za rok 2022 se postupovalo stejně jako za rok 2021 a ocenění infrastrukturního majetku se provádělo podle tohoto pokynu.

V souladu s § 13 odst. 3 vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „vyhláška č. 428/2001 Sb.“) je nutné provést aktualizaci PFO v kalendářním roce následujícím po kalendářním roce, kdy došlo ke změně hodnoty majetku vlastníka podle VÚME o více než 10 %. V této souvislosti byla již v roce 2020 v rámci ISVaK doplněna aplikace MPVaK o novou funkci pro zpracování PFO. I když není povinností vlastníka prostřednictvím MPVaK předávat PFO, v roce 2022 bylo v této aplikaci zpracováno a následně předáno 643 PFO.

Tabulka 2.2.2 Hodnota infrastrukturního majetku v jednotlivých skupinách v letech 2021 a 2022 v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH v mil. Kč

Druh infrastrukturního majetku	2021	2022
Vodovodní řady	562 171*	581 192
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	106 747*	104 602
Kanalizační stoky	614 890*	665 784
Čistírny odpadních vod	182 979*	186 340
Celkem	1 466 787*	1 533 991

Pramen: MZe

Poznámka: * V roce 2021 byly hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách u některých plátců DPH chybně vykazovány v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH. V roce 2022 byly reprodukční ceny majetků u plátců DPH vykazovány v souladu s metodickým pokynem č.j.: 14000/2020-15132-I bez DPH.

Tabulka 2.2.3 Infrastrukturní majetek v délkách (km) a počtech (ks) v jednotlivých skupinách a jejich meziroční změna v letech 2021 a 2022

Infrastrukturní majetek	2021	2022	Rozdíl 2022–2021
Vodovodní řady (km)	81 379	82 034	655
z toho v daném roce obnoveno	621	579	-42
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy (ks)	4 210	4 225	15
Kanalizační stoky (km)	52 690	53 658	968
z toho v daném roce obnoveno	334	251	-83
Čistírny odpadních vod (ks)	3 340	3 416	76

Pramen: MZe

V souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. jsou v rámci VÚME vykazovány délky obnovených vodovodních řadů a kanalizačních stok. V případě vodovodních řadů se jedná o 579 km (tj. 0,71 % z celkové délky vykazovaných vodovodních řadů), které byly v roce 2022 obnoveny. V případě kanalizací se jedná o 251 km obnovených kanalizačních stok (tj. 0,47 % z celkové délky vykazovaných kanalizačních stok).

Tabulka 2.2.4 Podíl hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2022 v ČR

Infrastrukturní majetek	Délka	Hodnota*	Průměrná hodnota
	km	tis. Kč	1 km v tis. Kč
Vodovodní řady	82 034	581 192 142	7 085
Vodovodní řady v přepočtených km	84 801	581 192 142	6 854
Kanalizační stoky	53 658	665 784 276	12 408

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH.

Po zahrnutí koeficientu nárůstu cen dle metodického pokynu lze konstatovat, že údaje o hodnotě majetku uvedené v tabulce 2.2.4 odpovídají cenám dle Metodického pokynu č.j.: I4000/2020-15132-I.

Údaj „přepočtené km“ vyjadřuje sjednocení různých profilů vodovodních řadů ve vazbě na omočený obvod do jedné velikostní kategorie (DN 150) a slouží k objektivizaci vykazovaných ztrát pitné vody v trubicí síti.

Tabulka 2.2.5 Hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2022 u 3 největších vlastníků a zbytku ČR

Vlastník infrastruktury	Druh infrastruktury	Délka	Hodnota	Průměrná hodnota
		km	tis. Kč	1 km v tis. Kč
Severočeská vodárenská společnost, a. s.	Vodovodní řady	8 854	58 327 352	6 587,68
	Kanalizační stoky	3 750	51 646 608	13 772,43
Hlavní město Praha	Vodovodní řady	3 683	54 568 245	14 816,25
	Kanalizační stoky	3 920	90 732 503	23 146,05
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	Vodovodní řady	4 390	30 310 684	6 904,48
	Kanalizační stoky	1 293	16 225 938	12 549,06
Zbytek ČR (bez výše uvedených)	Vodovodní řady	65 107	437 985 861	6 727,10
	Kanalizační stoky	43 727	628 594 748	10 430,3

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH. Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. nevlastní infrastrukturní majetek Statutárního města Ostrava a některých dalších měst a obcí v regionu.

Z tabulek 2.2.4 a 2.2.5 je zřejmé, že Hlavní město Praha jako vlastník vodovodů a kanalizací výrazným způsobem ovlivňuje průměrnou hodnotu 1 km vodovodních řadů a kanalizačních stok. K republikovému průměru cen u vodovodů pro veřejnou potřebu se svým majetkem resp. jeho průměrnou hodnotou se blíží pouze Severočeská vodárenská společnost, a. s. a Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. Hlavní město Praha výrazně převyšuje průměrnou hodnotu 1 km vodovodních řadů i kanalizačních stok oproti zbytku ČR. Zbytek vlastníků v ČR má hodnoty u vodovodních řadů a kanalizačních stok pod republikovým průměrem.

Veselí nad Lužnicí, Horusice – kanalizace II. etapa – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 4,790 mil. Kč

Tabulka 2.2.6 Seznam 25 největších vlastníků infrastrukturního majetku s uvedením hodnoty majetku v členění po jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku

Pořadí	Vlastník	Celkem	Přiváděcí řady a rozvodné vodovodní sítě	Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	Přiváděcí stoky a stokové sítě	Čistírný odpadních vod
		tis. Kč				
1.	Hlavní město Praha (PVK, a. s.)	179 580 553	54 568 245	7 685 511	90 732 503	26 594 294
2.	Severočeská vodárenská společnost a. s.	131 789 858	58 327 352	9 633 422	51 646 608	12 182 477
3.	SmVaK Ostrava a. s.	64 188 684	30 310 684	9 340 117	16 225 938	8 311 944
4.	Statutární město Brno	40 730 690	13 982 920	508 564	26 239 207	X
5.	Statutární město Ostrava	31 597 747	8 594 083	1 263 413	16 413 990	5 326 262
6.	Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech	29 404 464	13 845 695	4 409 471	8 545 600	2 603 699
7.	Vodárny Kladno – Mělník, a. s.	23 237 052	13 131 633	569 011	7 613 700	1 922 708
8.	VODA Želivka, a. s.	22 759 299	10 350 647	12 408 652	X	X
9.	Vodovody a kanalizace Zlín, a. s.	18 537 806	6 494 717	1 888 001	7 939 304	2 215 784
10.	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	18 046 552	7 259 152	1 166 484	6 514 783	3 106 132
11.	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	15 362 633	6 129 082	X	9 233 551	X
12.	Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s.	14 610 102	6 258 961	1 101 983	6 017 753	1 231 404
13.	Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s.	14 111 175	6 236 106	2 328 701	3 803 355	1 743 013
14.	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	13 483 306	5 302 238	2 529 634	4 154 984	1 496 449
15.	Město Olomouc	12 448 793	3 212 659	X	7 392 677	1 843 458
16.	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	12 332 501	5 575 853	546 080	4 697 061	1 513 506
17.	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	12 313 841	4 949 875	980 920	5 472 496	910 549
18.	CHEVAK Cheb, a. s.	11 859 047	3 923 183	2 108 020	4 554 725	1 273 120
19.	Statutární Město České Budějovice	11 669 542	2 905 553	222 666	5 720 320	2 821 003
20.	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	10 901 475	4 510 126	946 907	4 070 702	1 373 741
21.	VaK Břeclav, a. s.	10 735 344	4 744 591	1 503 191	3 194 911	1 292 651
22.	Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko	10 616 607	4 522 064	1 315 465	3 648 890	1 130 188
23.	VODOVODY A KANALIZACE, svazek obcí se sídlem v Třebíči	10 158 620	4 193 098	716 631	4 144 554	1 104 337
24.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	10 121 301	5 263 627	103 173	3 360 025	1 394 476
25.	Jihočeský vodárenský svaz	9 982 621	6 688 231	3 294 391	X	X

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách podle metodického pokynu vč. DPH.

3. CENY PRO VODNÉ A PRO STOČNÉ

3.1 PRÁVNÍ RÁMEC PRO OBLAST CEN

Oblast cen pro vodné a pro stočné se v ČR řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“) a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., zákon o cenách, ve znění pozdějších předpisů. Tvorba cen může být cenovým orgánem usměrněna pouze v případech přesně vymezených ustanovením § 1 odst. 6 zákona o cenách. Jedním z případů je ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže. Protože vodovody i kanalizace patří do odvětví s přirozeným monopolem, jsou voda pitná a voda odvedená kanalizací zařazeny do seznamu zboží s regulovanými cenami. Tento seznam vydává pro každý rok podle zákona o cenách. MF rozhodnutím (výměrem), který je zveřejněn v Cenovém věstníku. Konkrétně pro rok 2022 byl vydán výměr MF č. 01/VODA/2022 ve znění Výměru MF č. 02/VODA/2022 a Výměru MF č. 03/VODA/2022, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami. Předmětem věcného usměrňování cen jsou podle výměru MF následující komodity:

- pitná voda dodávaná odběratelům,
- pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“),
- odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná,
- odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

V souladu s platnými právními předpisy lze do ceny pro vodné a stočné promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží doložitelné z účetnictví, přiměřený zisk, daň a případně uplatněné clo. Zpracovatelé Porovnání V+S jsou podle § 35a odst. 7 vyhlášky č. 428/2001 Sb. povinni vykazovat v rámci nákladů pro výpočet ceny pro vodné a ceny pro stočné v jednotlivých nákladových položkách veškeré očekávané ekonomicky oprávněné náklady podle cenových předpisů, které jsou spojené s provozováním vodovodu nebo kanalizace pro veřejnou potřebu a nesmí tyto náklady přenášet na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu či kanalizace pro veřejnou potřebu. Na druhou stranu mají subjekty zmocněné k úplatě vodného a stočného možnost dotovat cenu pro vodné a stočné z jiných zdrojů. Toto je častý případ především u obcí, které si provozování vodohospodářské infrastruktury zajišťují ve vlastní režii a snaží se o zachování nižší ceny pro vodné a stočné tím, že cenu dotují z obecního rozpočtu. V takovém případě pak kalkulace musí být zpracována s ohledem na tuto skutečnost a výsledná cena pro vodné a stočné musí odpovídat ceně, která bude odběratelům skutečně fakturována. Částka, kterou bude výsledná cena pro vodné a stočné dotována, se uvede do položky „Kalkulační zisk“ (řádek 13 tabulky č. 2) se záporným znaménkem, tedy jako ztráta. Tímto způsobem se sníží celkové náklady, a při vydělení celkovým množstvím vody fakturované, je vypočtena cena, která bude odběratelům skutečně fakturována.

Členění nákladových položek, jejich obsah, objemové a množstevní položky a jejich podíl při výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné se provádí podle příloh č. 19 a 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb.

3.2 POROVNÁNÍ CEN PRO VODNÉ A CEN PRO STOČNÉ 2022

Zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 36 odst. 5 ukládá vlastníkově vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovateli, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, povinnost nejpozději do 30. dubna kalendářního roku zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S.

V souladu s ustanovením § 8 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích upraví vlastník a provozovatel svá práva a povinnosti písemnou dohodou, jejíž součástí má být i určení, kdo má právo na úplatu vodného a stočného, a tudíž se stává příjemcem – subjektem povinným k zasílání Porovnání V+S na MZe. Jiný případ nastane, pokud se vlastník s provozovatelem dohodne, že právo vybírat vodné a stočné od odběratelů si ponechá vlastník. Samotné odběratelské Porovnání V+S ceny pro vodné nebo stočné (cena, která je odběratelům skutečně fakturována) zasílá na MZe vlastník, který má v souladu s právními předpisy právo zahrnout do nákladových položek kalkulace mj. prostředky, které platí provozovateli za poskytnuté služby. Obsah a rozsah Porovnání V+S jsou stanoveny v příloze č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb.

Za rok 2022 bylo na MZe předáno celkově 4 533 Porovnání V+S. Přehled počtu jednotlivých Porovnání V+S zpracovaných v ISVaK v aplikaci Porovnání cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací (dále jen „VSVaK“) za rok 2022 uvádí tabulka 3.2.1. Z tabulky je patrné, že na MZe bylo v aplikaci VSVaK zpracováno 3 970 různých cen pro odběratele a 563 cen pro vodu předanou a převzatou.

Tabulka 3.2.1 Přehled zasláných Porovnání V+S za rok 2022

Porovnání V+S	Odběratelská Porovnání V+S		Provozovatelská Porovnání V+S	
	Jednotné	Dílčí	Jednotné	Dílčí
Počet	2 420	1 550	158	405
Celkem	3 970		563	

Pramen: MZe, stav k 25. 7. 2022

Přehled údajů uváděných v souboru údajů VSVaK a MPVaK resp. VÚPE u Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované pitné vody a Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2022 podle VÚPE uvádí tabulky 3.2.2 a 3.2.3.

Tabulka 3.2.2 Skupina 50 podle množství fakturované pitné vody v roce 2022

Pořadí	Provozovatel dle VSVaK a MPVaK	IČO	Voda fakturovaná		Cena pro vodné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]		[Kč/m ³]
			dle VSVaK (sl. skutečnost)	dle MPVaK (VÚPE)	dle VSVaK (sl. skutečnost)
1	2	3	4	5	6
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	76,040	76,043	50,79
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	50,373	53,565	53,72
3	SmVaK Ostrava a.s.	45193665	32,086	32,067	45,94
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	24,095	24,094	40,27
5	ČEVAK a. s.	60849657	23,628	23,663	42,71
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	20,756	19,855	52,34
7	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	14,990	14,934	39,40
8	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	12,137	12,137	60,29
9	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	12,085	12,085	60,14
10	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a. s.	61859575	10,032	10,032	40,37
11	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,836	8,879	46,47
12	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	7,093	7,118	47,14
13	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	7,162	7,028	47,36
14	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	6,201	6,138	38,95
15	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	5,738	5,906	52,01
16	I, SčV, a. s.	47549793	5,347	5,751	46,71
17	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	5,591	5,631	49,65
18	VaK Břeclav, a. s.	49455168	5,349	5,292	47,50
19	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	5,250	5,255	41,10
20	Slovácké vodárny a kanalizace a. s.	49453866	4,918	4,943	41,30
21	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,683	4,757	46,61
22	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,916	4,114	35,79
23	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	4,095	4,093	44,00
24	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,765	3,830	42,36
25	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	3,900	3,660	41,29
26	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	3,205	3,426	40,00
27	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	3,377	3,379	49,00
28	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	3,295	3,299	41,70
29	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	3,298	3,299	48,52
30	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	3,257	3,258	41,20
31	Vodohospodářská společnost Benešov, a. s.	47535865	3,113	3,308	45,93
32	VHOS a. s. Moravská Třebová	48172901	2,952	3,078	42,02
33	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,732	2,731	39,43
34	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,704	2,682	46,38
35	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s. r. o.	60727772	2,544	2,511	52,19
36	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,521	2,405	56,60
37	VODÁRNA SOKOLOVSKO s. r. o.	08303088	2,34	2,339	49,20
38	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,117	2,158	34,38
39	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,849	1,866	48,48
40	VaK Bruntál a. s.	47675861	1,870	1,850	41,67
41	AQUA SERVIS, a. s. Rychnov nad Kněžnou	60914076	1,786	1,800	40,47
42	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,486	1,742	36,24
43	STAVOKOMPLET spol. s r.o.	47052945	1,606	1,615	45,27
44	ENERGOAQUA a. s.	15503461	1,486	1,480	36,24
45	Chodské vodárny a kanalizace a. s.	49788761	2,197	1,465	36,91
46	RAVOS, s. r. o.	47546662	1,430	1,430	46,36
47	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,373	1,373	22,91
48	VHS Čerlinka s. r. o.	47150904	1,199	1,226	30,93
49	Pelhřimovská vodárenská	04605683	0,983	1,158	37,95
50	TS STRAKONICE	25156888	1,016	1,022	63,74
	Celkem		413,803	416,77	44,56

Pramen: MZe

Poznámka: *) Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.2 uvádí u Skupiny 50 množství fakturované pitné vody podle VSVaK i MPVaK resp. VÚPE. Skupina 50 představuje podíl 82,59 % z celkového množství fakturované vody pitné (504,604 mil. m³ za rok 2022), přičemž první tři provozovatelé fakturují 163,675 m³, tj. 32,44 % z celkového množství (vychází se z údajů VÚPE). Oproti roku 2021 se v roce 2022 podíl fakturované pitné vody u Skupiny 50 snížil o 4,64 %.

V ukazateli voda pitná fakturovaná (vychází se z údajů „odběratelská“ Porovnání) resp. voda fakturovaná pitná přímým odběratelům celkem (vychází se z údajů VÚPE) se vykazuje skutečné množství vody v daném roce dodané odběratelům, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Pitná voda předaná je v uvedených hlášeních vykazována samostatně.

Tabulka 3.2.3 Skupina 50 podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2022

Pořadí	Provozovatel dle VSVaK a MPVaK	IČO	Voda odpadní			Cena pro stočné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]			[Kč/m ³]
			dle VSVaK (sloupec skutečnost)		dle MPVaK (VÚPE)	dle VSVaK
			Voda fakturovaná splašková	Voda fakturovaná srážková	Voda vypouštěná do stokové sítě bez zpoplatněných vod srážkových	sloupec skutečnost
1	2	3	4	5	6	7
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	76,198	9,344	85,664	47,48
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	43,804	6,593	51,566	48,37
3	ČEVAK a. s.	60849657	22,965	6,380	29,402	36,11
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	23,534	4,447	27,980	38,97
5	SmVaK Ostrava a. s.	45193665	21,552	3,594	25,344	40,92
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	17,537	2,736	19,190	46,19
7	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	13,878	0,000	14,844	41,02
8	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	12,350	2,143	14,493	36,95
9	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a. s.	61859575	9,078	2,131	11,862	46,40
10	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,026	0,883	8,822	36,16
11	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	6,815	0,859	7,671	44,61
12	Vodárna Zlín a. s.	14237083	5,920	1,438	7,512	42,29
13	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	6,235	1,295	7,418	48,09
14	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	5,756	1,477	7,244	48,27
15	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	3,406	1,236	7,139	41,93
16	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,330	1,234	6,207	36,00
17	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	5,270	0,447	5,930	43,09
18	I.ŠČV, a. s.	47549793	4,634	1,100	5,893	38,39
19	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	4,648	1,092	5,766	44,19
20	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	4,794	0,836	5,676	45,78
21	Slovácké vodárny a kanalizace a. s. Uh. Hradiště	49453866	4,305	1,207	5,512	39,60
22	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	4,087	1,421	5,124	35,69
23	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	3,912	0,917	4,831	45,76
24	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,291	0,675	4,177	45,72
25	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,731	0,140	3,912	47,44
26	VaK Břeclav, a. s.	49455168	3,026	0,488	3,503	53,50
27	Vodohospodářská společnost Benešov a. s..	47535865	2,921	0,425	3,472	41,94
28	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	2,605	0,847	3,452	46,02
29	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,287	0,613	3,385	38,95
30	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	2,385	0,821	3,207	42,38
31	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	2,368	0,779	3,150	33,32
32	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,262	0,528	2,977	27,37

33	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	2,332	0,566	2,880	33,54
34	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,308	0,456	2,810	42,85
35	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s. r. o.	60727772	2,495	0,892	2,757	39,78
36	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,225	0,379	2,503	47,55
37	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,940	0,382	2,356	32,95
38	VODÁRNA SOKOLOVSKO s. r. o.	8303088	1,977	0,337	2,327	45,88
39	STAVOKOMPLET spol. s r. o.	47052945	1,847	0,350	2,200	44,79
40	VaK Bruntál a. s.	47675861	0,795	0,194	2,003	42,72
41	Chodské vodárny a kanalizace a. s.	49788761	1,696	0,176	1,854	44,07
42	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,277	0,565	1,837	22,64
43	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	1,465	0,355	1,821	43,51
44	VHOS a. s. Moravská Třebová	48172901	1,449	0,307	1,783	47,10
45	TS STRAKONICE	25156888	1,150	0,455	1,625	38,48
46	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,234	0,265	1,498	28,00
47	VHS Čerlinka s. r. o.	47150904	1,366	0,087	1,432	33,38
48	VODOVODY spol. s r. o.	62062948	0,849	0,245	1,206	32,59
49	Městské vodovody a kanalizace s. r. o. Jaroměř	25260952	0,491	0,198	1,144	27,63
50	Vodárenská Svitavy s. r. o.	27549704	0,700	0,424	1,124	41,10
	Celkem		365,503	64,761	437,485	40,75

Pramen: MZe

Poznámka: *) Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.3 uvádí u Skupiny 50 resp. u 50 největších provozovatelů řazených sestupně podle množství fakturované vody splaškové, s uvedením množství vody fakturované srážkové a množství vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových podle VSVaK i MPVaK resp. VÚPE. Rozdíly při porovnání sloupců 4 a 6 mohou být způsobeny také tím, že někteří provozovatelé do sloupce 6 zahrnují i vody balastní, popřípadě jsou způsobeny rozdílem u předávaných dat.

Skupina 50 stanovená podle množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě (bez vod srážkových) v roce 2022 je uvedena v tabulce 3.2.3. Množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě u této skupiny představuje 75,93 % podíl z celkového množství vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových (576,198 mil. m³), přičemž první tři provozovatelé fakturují 166,632 mil. m³, tj. 28,92% z celkového množství (vychází se z údajů a řazení dle VÚPE tab. 3.2.3 sloupce č. 6). Oproti roku 2021 se v roce 2022 podíl odpadních vod vypouštěných do stokové sítě (bez vod srážkových) u Skupiny 50 zvýšil o 2,41 % a podíl u prvních tří největších provozovatelů se zvýšil o 0,87 %.

V ukazateli voda odpadní odváděná fakturovaná (vychází se z údajů „odběratelská“ Porovnání) resp. vypouštěné odpadní vody fakturované do stokové sítě celkem (vychází se z údajů VÚPE), se vykazuje skutečné množství vypouštěných odpadních vod fakturovaných odběratelům v daném roce, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Do tohoto ukazatele se nezahrnují vody srážkové (ať už se jedná o srážkové vody fakturované či nefakturované). Odpadní voda převzatá je v uvedených hlášeních vykazována samostatně.

Údaje o nejnižších, nejvyšších a průměrných cenách pro vodné a stočné u skupiny 50 za rok 2022 uvádí tabulka 3.2.4.

Tabulka 3.2.4 Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2022 u skupiny 50 dle VSVaK

Ukazatel	Jednotka	Řádek	Voda pitná		Voda odpadní	
			(bez DPH)	(s DPH)	(bez DPH)	(s DPH)
Vážený průměr	Kč · m ⁻³	1	47,63	52,39	43,08	47,39
	%		100,00		100,00	
Minimální hodnota	Kč · m ⁻³	2	6,21	6,83	0,00	0,00
	% z ř. 1		13,04		0,00	
Maximální hodnota	Kč · m ⁻³	3	91,63	100,79	120,72	132,79
	% z ř. 1		192,38		280,21	

Pramen: MZe

Poznámka: Provozovatelé skupiny 50 neuplatňují pro všechny provozovaný majetek solidární cenu. Uvedené nejvyšší a nejvyšší ceny se vztahují pouze k části území resp. pouze k některým, danými provozovateli provozovaným, vodovodům a kanalizacím.

Tabulka 3.2.5 udává přehled cen pro vodné a stočné od roku 1994, z níž je patrný trend jejich stálého zvyšování. Z tabulky je dále zřejmé, že mezi zvyšováním ceny pro vodné a stočné a inflací se nejedná o růst v přímé korelaci.

Tabulka 3.2.5 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné včetně indexů meziročního růstu cen v letech 1994–2022

Rok	Spotřebitelské ceny ^{*)}	Spotřebitelské ceny ^{**)}	Ceny pro vodné		Ceny pro stočné		Celkem (vodné + stočné)	
	Index	Bazický index podle klasifikace COICOP (bydlení, voda, energie, paliva)	Cena	Index	Cena	Index	Cena	Index
	%	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%
1994	10,0	–	9,46	23,7	7,25	24,4	16,71	24,0
1995	9,1	26,2	10,67	12,8	8,55	17,9	19,22	15,0
1996	8,8	29,4	11,93	11,8	9,81	14,7	21,74	13,1
1997	8,5	34,9	13,41	12,4	11,22	14,4	24,63	13,3
1998	10,7	45,7	15,11	12,7	12,42	10,7	27,53	11,8
1999	2,1	49,8	16,74	10,8	14,02	12,9	30,76	11,7
2000	3,9	54,0	17,93	7,1	15,05	7,3	32,98	7,2
2001	4,7	59,4	19,11	6,6	15,96	6,0	35,07	6,3
2002	1,8	63,0	20,45	7,0	17,20	7,8	37,65	7,4
2003	0,1	64,2	21,56	5,4	18,21	5,9	39,77	5,6
2004	2,8	66,4	22,76	5,6	19,39	6,5	42,15	6,0
2005	1,9	69,2	23,94	5,2	20,56	6,0	44,50	5,6
2006	2,5	73,5	24,65	3,0	21,38	4,0	46,03	3,4
2007	2,8	76,0	26,59	7,9	22,67	6,0	49,26	7,0
2008	6,3	83,8	28,86	8,5	24,79	9,4	53,65	8,9
2009	1,0	89,9	30,90	7,1	26,63	7,4	57,53	7,2
2010	1,5	91,5	32,91	6,5	28,72	7,8	61,63	7,1
2011	1,9	93,9	33,88	2,9	30,69	6,9	64,57	4,8
2012	3,3	98,7	38,29	13,0	33,42	8,9	71,71	11,1
2013	1,4	100,4	40,79	6,5	35,72	6,9	76,51	6,7
2014	0,4	99,0	41,80	2,5	36,75	2,9	78,55	2,7
2015	0,3	100	42,95	2,8	37,65	2,4	80,60	2,6
2016	0,7	100,6	43,71	1,8	39,32	4,4	83,03	3,0
2017	2,5	102,3	44,38	1,5	39,92	1,5	84,30	1,5
2018	2,1	105,3	45,26	2,0	40,37	1,1	85,63	1,6
2019	2,8	110,9	46,52	2,8	41,64	3,1	88,16	3,0
2020	3,2	114,1	46,85	0,7	42,10	1,1	88,95	0,9
2021	3,8	117,3	49,79	6,3	44,55	5,8	94,34	6,1
2022	15,1	139,5	52,39	5,2	47,39	6,7	99,78	5,8

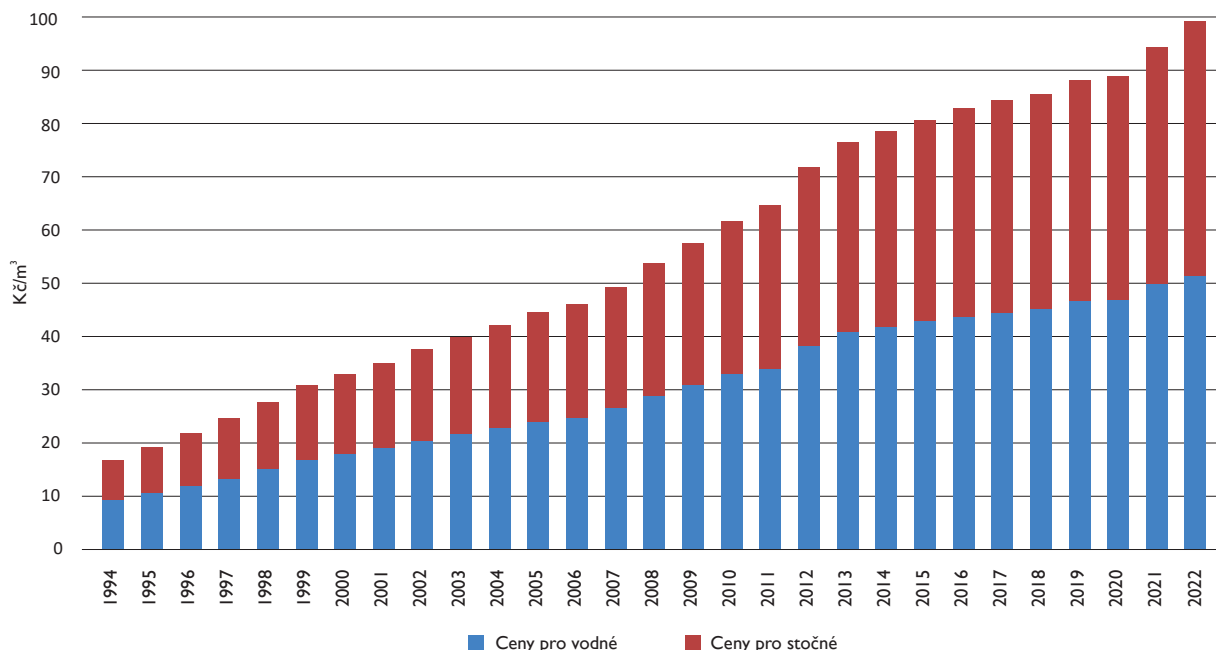
Pramen: MZe a ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen.

Poznámka: ^{**)} Od ledna 2017 ČSÚ nově zavedl časovou řadu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100. Z této časové řady jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Poznámka: Všechny ceny jsou uvedeny s DPH.

Graf 3.2.1 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné v letech 1994–2022

Pramen: MZe

Při porovnání průměrných cen pro vodné a stočné v jednotlivých krajích České republiky, jak je uvedeno v tabulce 3.2.6, je patrné, že nejvyšší ceny pro vodné a stočné byly v roce 2022 v Ústeckém kraji (101,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 111,43 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Libereckém kraji (99,70 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 109,67 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Hl. m. Praze (98,40 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 108,24 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné v Ústeckém kraji převyšovala celorepublikový průměr o 16,3 %, v Libereckém kraji o 14,5 % a v hl. m. Praze o 13 %.

Naopak nejnižší ceny pro vodné a stočné byly evidovány v Jihočeském kraji a v Kraji Vysočina (75,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 83,38 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Olomouckém kraji (78,50 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 86,35 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné byla nižší než celorepublikový průměr v Jihočeském kraji a v Kraji Vysočina o 13 % a v Olomouckém kraji o 9,9 %.

K největšímu meziročnímu zvýšení průměrných cen pro vodné a stočné v období 2021–2022 došlo v Ústeckém kraji (o 7,00 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 6,7 %), ve Středočeském kraji (o 6,10 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 6,5 %) a v Libereckém kraji (o 5,2 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 5,0 %). Ve stejném období se nejnižší nárůst průměrných cen pro vodné a stočné projevil v Kraji Vysočina (o 2,70 Kč · m⁻³, tj. o 3,4 %).

Při srovnání oddělených položek byla nejvyšší cena pro vodné zaznamenána v Ústeckém kraji (53,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 59,18 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Libereckém kraji (51,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 56,43 Kč · m⁻³ včetně DPH), naopak nejnižší cena pro vodné byla vykazována v Olomouckém kraji (38,90 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 42,79 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Královéhradeckém kraji (41,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 45,10 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Pardubickém kraji (41,90 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 46,09 Kč · m⁻³ včetně DPH).

K největšímu růstu průměrných cen pro vodné včetně DPH došlo mezi roky 2021 a 2022 v Ústeckém kraji (o 5,00 Kč · m⁻³, tj. o 10,2 %), v Libereckém kraji (o 3,20 Kč · m⁻³, tj. o 6,7 %) a ve Středočeském kraji (o 2,90 Kč · m⁻³, tj. o 6,2 %). K poklesu cen v tomto období pro vodné včetně DPH nedošlo v žádném kraji.

Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla zjištěna v Libereckém kraji (48,40 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 53,24 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Ústeckém kraji (47,50 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 52,25 Kč · m⁻³ včetně DPH). Oproti tomu nejnižší průměrnou cenu pro stočné hradili odběratelé v Kraji Vysočina (32,60 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 35,86 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Jihočeském kraji (33,20 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 36,52 Kč · m⁻³ včetně DPH).

Průměrné ceny pro stočné včetně DPH se mezi roky 2020 a 2022 nejvíce zvýšily v hl. m. Praze (o 5,00 Kč · m⁻³, tj. o 11,8 %) a ve Středočeském kraji (o 3,20 Kč · m⁻³, tj. o 8,3 %). K poklesu průměrných cen v tomto období pro stočné včetně DPH nedošlo v žádném kraji.

Tabulka 3.2.6 Průměrné realizované ceny pro vodné a stočné v krajích za rok 2022 (bez DPH a s DPH), stav k 31. 12. 2022

Území, kraj	Cena pro vodné (bez DPH)	Cena pro vodné (s DPH)	Cena pro stočné (bez DPH)	Cena pro stočné (s DPH)	Cena pro vodné a stočné (bez DPH)	Cena pro vodné a stočné (s DPH)
	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³
Hl. město Praha	51,00	56,10	47,40	52,14	98,40	108,24
Středočeský	50,00	55,00	41,70	45,87	91,70	100,87
Jihočeský	42,60	46,86	33,20	36,52	75,80	83,38
Plzeňský	48,40	53,24	34,10	37,51	82,50	90,75
Karlovarský	46,00	50,60	41,60	45,76	87,60	96,36
Ústecký	53,80	59,18	47,50	52,25	101,30	111,43
Liberecký	51,30	56,43	48,40	53,24	99,70	109,67
Královéhradecký	41,00	45,10	40,20	44,22	81,20	89,32
Pardubický	41,90	46,09	42,20	46,42	84,10	92,51
Vysočina	43,20	47,52	32,60	35,86	75,80	83,38
Jihomoravský	42,90	47,19	41,30	45,43	84,20	92,62
Olomoucký	38,90	42,79	39,60	43,56	78,50	86,35
Zlínský	43,00	47,30	37,10	40,81	80,10	88,11
Moravskoslezský	42,30	46,53	38,60	42,46	80,90	88,99
Česká republika	46,10	50,71	41,00	45,10	87,10	95,81

Pramen: ČSÚ

Intenzifikace ČOV Jankov – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 23,128 mil. Kč

Tabulky 3.2.7 a 3.2.8 udávají souhrnné ukazatele z Porovnání V+S za rok 2022 pro vodu pitnou a vodu odpadní včetně rozdílů a indexů charakterizujících odchylky skutečnosti od kalkulace. Indexy, vyjádřené jako podíly skutečnosti a kalkulace, vykazují v obou tabulkách některé výraznější disproporce. U porovnání pro vodu pitnou je zajímavý rozdíl mezi kalkulovanými a podstatně nižšími skutečnými náklady roku 2022 u materiálu a naopak rozdíl mezi kalkulovanými a výrazně vyššími skutečnými náklady na energie, náklad na opravy infrastrukturního majetku a mezi kalkulovanou a skutečnou správní režii. Podobný efekt u těchto položek je patrný i u porovnání pro vodu odpadní.

Tabulka 3.2.7 Souhrnné ukazatele položek Skupiny 50 v porovnání pro vodu pitnou za rok 2022

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1 - sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	4 051,59	4 117,85	-66,26	98,39
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	1 266,76	1 300,30	-33,54	97,42
- pitná voda převzatá	mil. Kč	2 380,58	2 412,86	-32,28	98,66
- chemikálie	mil. Kč	131,87	125,26	6,62	105,28
- ostatní materiál	mil. Kč	272,38	279,44	-7,06	97,47
Energie	mil. Kč	884,28	826,79	57,50	106,95
- elektrická energie	mil. Kč	835,80	784,33	51,47	106,56
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	48,49	42,46	6,03	114,20
Mzdy	mil. Kč	1 884,73	1 873,68	11,05	100,59
- přímé mzdy	mil. Kč	1 378,94	1 371,99	6,94	100,51
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	505,79	501,68	4,11	100,82
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	7 423,89	7 328,34	95,54	101,30
- odpisy	mil. Kč	890,99	900,73	-9,74	98,92
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 394,68	2 314,89	79,80	103,45
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	4 019,23	3 994,90	24,34	100,61
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	118,98	117,83	1,15	100,97
Provozní náklady	mil. Kč	1 489,31	1 440,70	48,61	103,37
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	x	x	x	x
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	681,04	675,88	5,16	100,76
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	808,27	764,82	43,45	105,68
Finanční náklady	mil. Kč	33,10	25,65	7,45	129,05
Ostatní výnosy	mil. Kč	-242,08	-215,22	-26,86	112,48
Výrobní režie	mil. Kč	1 636,51	1 588,95	47,56	102,99
Správní režie	mil. Kč	1 118,55	1 074,64	43,91	104,09
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	18 279,87	18 061,37	218,49	101,21
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	382 645,25	374 666,75	7 978,50	102,13
Pořizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	7 967,83	7 976,04	-8,22	99,90
Počet pracovníků	osob	4 223,09	4 236,54	-13,45	99,68
Voda pitná fakturovaná	mil. m ³	409,83	411,63	-1,80	99,56
- z toho domácnosti	mil. m ³	277,03	281,36	-4,32	98,46
Pitná voda převzatá	mil. m ³	140,86	143,83	-2,97	97,93
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	44,60	43,87	0,73	101,66
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	18 279,87	18 061,37	218,49	101,21
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 243,00	1 560,62	-317,62	79,65
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	6,80	8,64	-1,84	78,70
- z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	96,88	110,47	-13,59	87,70
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	19 522,86	19 622,00	-99,13	99,49
Voda fakturovaná pitná	mil. m ³	409,83	411,63	-1,80	99,56
CENA pro vodné	Kč/m ³	47,64	47,67	-0,03	99,94
CENA pro vodné + 10 % DPH	Kč/m ³	52,40	52,44	-0,04	99,92

Pramen: MZE

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2022 a dosažené skutečnosti v témže roce.

Tabulka 3.2.8 Souhrnné ukazatele položek Skupiny 50 v porovnání pro vodu odpadní za rok 2022

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1 - sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	1 020,78	1 062,53	-41,75	96,07
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	x	x	x	x
- pitná voda převzatá + odpadní voda předaná	mil. Kč	582,63	578,80	3,83	100,66
- chemikálie	mil. Kč	294,42	332,81	-38,39	88,47
- ostatní materiál	mil. Kč	143,73	150,92	-7,19	95,24
Energie	mil. Kč	1 264,38	1 114,92	149,46	113,41
- elektrická energie	mil. Kč	1 193,53	1 050,88	142,66	113,58
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	70,85	64,05	6,80	110,62
Mzdy	mil. Kč	1 843,27	1 823,26	20,01	101,10
- přímé mzdy	mil. Kč	1 343,87	1 333,37	10,50	100,79
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	499,40	489,89	9,51	101,94
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	9 045,62	8 900,53	145,09	101,63
- odpisy	mil. Kč	950,52	966,37	-15,85	98,36
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 024,41	1 930,80	93,61	104,85
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	5 918,41	5 850,69	67,72	101,16
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	152,29	152,68	-0,39	99,74
Provozní náklady	mil. Kč	2 056,56	2 008,41	48,15	102,40
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	101,24	124,31	-23,06	81,45
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	1 193,16	1 158,81	34,35	102,96
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	762,16	725,30	36,86	105,08
Finanční náklady	mil. Kč	55,14	69,09	-13,95	79,81
Ostatní výnosy	mil. Kč	-366,13	-275,87	-90,25	132,72
Výrobní režie	mil. Kč	1 225,92	1 160,10	65,82	105,67
Správní režie	mil. Kč	1 138,33	1 123,52	14,82	101,32
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	17 283,87	16 986,49	297,39	101,75
Hodnota souvisejícího infrastrukturního m. podle VÚME	mil. Kč	477 904,25	472 507,92	5 396,33	101,14
Pořizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	12 888,56	12 889,96	-1,40	99,99
Počet pracovníků	osob	4 015,16	4 020,13	-4,97	99,88
Voda odpadní odváděná fakturovaná	mil. m ³	363,64	366,25	-2,61	99,29
- z toho domácnosti	mil. m ³	242,87	250,13	-7,26	97,10
Voda srážková fakturovaná	mil. m ³	64,27	64,08	0,19	100,30
Voda odpadní čištěná	mil. m ³	643,32	689,34	-46,01	93,33
Odpadní voda předaná	mil. m ³	47,22	47,71	-0,49	98,98
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	40,39	39,47	0,92	102,33
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	17 283,87	16 986,49	297,39	101,75
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 115,13	1 531,90	-416,77	72,79
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	6,45	9,02	-2,57	71,51
- z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 14,43	122,05	-7,62	93,76
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	18 399,01	18 518,39	-119,38	99,36
Voda fakturovaná odpadní + srážková	mil. m ³	427,91	430,33	-2,42	99,44
CENA pro stočné	Kč/m ³	43,00	43,03	-0,04	99,93
CENA pro stočné + 10 % DPH	Kč/m ³	47,30	47,34	-0,04	99,92

Pramen: MZe

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2022 a dosažené skutečnosti v témže roce.

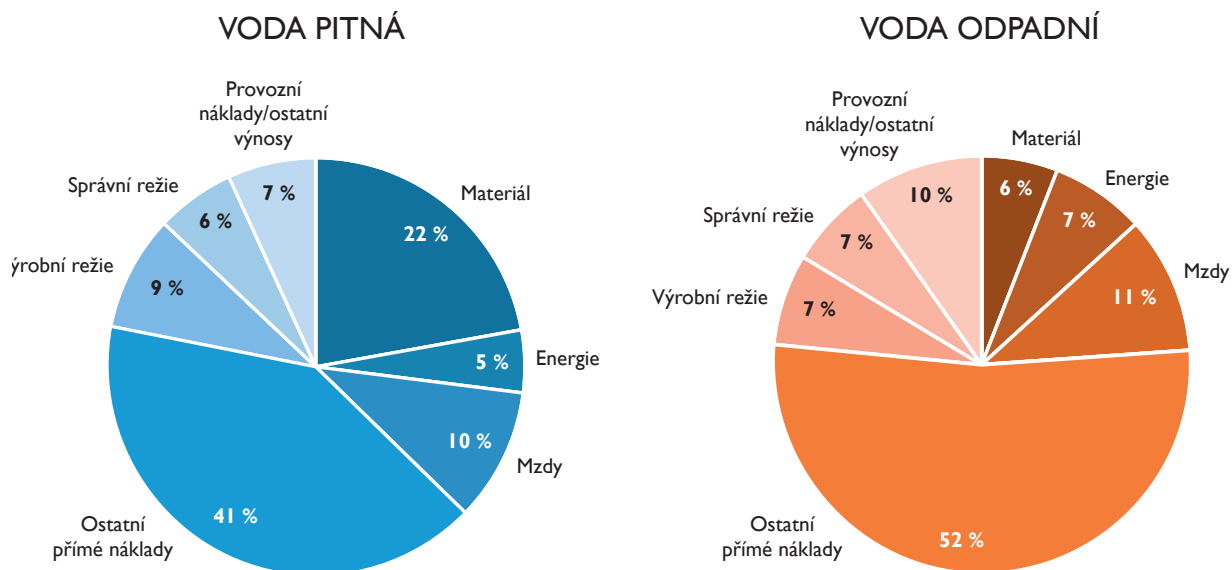
Zajištění kvality pitné vody pro obec Strachotice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 25,558 mil. Kč

Tabulka 3.2.9 udává strukturu jednotlivých nákladových položek v letech 2021 a 2022 vyjádřenou podílem jednotlivých položek na úplných vlastních nákladech (dále jen „ÚVN“). U vody pitné i odpadní se na ÚVN podílí nejvíce ostatní přímé náklady, u vody pitné 40,61 % a u vody odpadní dokonce 52,34 %. U obou komodit pak největší položky tvoří nájem infrastrukturního majetku (21,99 % z ÚVN u pitné vody a 31,84 % z ÚVN u odpadní vody) a opravy infrastrukturního majetku (13,10 % z ÚVN u pitné vody a 11,71 % z ÚVN u odpadní vody). Tato položka dále mimo jiné zahrnuje odpisy a prostředky na obnovu infrastrukturního majetku. Ostatní přímé náklady meziročně vzrostly u pitné vody o 53,49 mil. Kč, tj. o 0,72 % a u odpadní vody o 228,03 mil. Kč, tj. o 2,59 %. Náklady na opravy infrastrukturního majetku u pitné vody meziročně vzrostly o 96,82 mil. Kč, tj. o 4,21 % a u odpadních vod o 84,95 mil. Kč, tj. o 4,38%. Náklady na nájem infrastrukturního majetku se meziročně snížily u pitné vody o 10,36 mil. Kč, tj. o 0,26 % a u odpadních vod o 236,36 mil. Kč, tj. o 4,12 %. U úplných vlastních nákladů byl zaregistrován meziroční nárůst o 625,86 mil. Kč, tj. o 3,55 % v případě pitné vody a navýšení o 1191,81 mil. Kč, tj. o 7,41 % v případě odpadních vod. To v jednotkových nákladech představovalo zvýšení u pitné vody o 2,73 Kč · m⁻³, tj. 6,53 % a u odpadních vod zvýšení o 10,22 Kč · m⁻³, tj. 27,39 %. Náklady na energie se oproti roku 2021 u pitné vody zvýšily o 232,89 mil. Kč, tj. o 35,75 % a u odpadních vod o 89,34 mil. Kč, tj. o 53,1 %. Vyjádřeno v jednotkových nákladech u pitné vody činilo meziroční navýšení těchto nákladů o 0,62 Kč · m⁻³, tj. 40,11 % a u odpadních vod 1,57 Kč · m⁻³, tj. 82,04 %. Mzdové náklady naopak meziročně poklesly u pitné vody o 134,52 mil. Kč, tj. o 6,66 % a u odpadních vod o 61,01 mil. Kč, tj. o 3,56 %.

Na celkovém meziročním zvýšení ÚVN se podílely u pitné vody veškeré náklady, s výjimkou nákladů na mzdy, odpisy, nájem a finanční náklady, které zůstaly v roce 2022 na téměř stejné úrovni jako v roce 2021. Na celkovém zvýšení ÚVN u odpadních vod se také podílely téměř veškeré nákladové položky, největší měrou se však podílely finanční náklady (meziroční index 166,84).

Tabulka 3.2.9 Struktura realizovaných nákladů zahrnutých do ceny pro vodné a ceny pro stočné Skupiny 50 v letech 2021 a 2022 včetně indexu v % ke skutečným nákladům, podílu na ÚVN a jednotkových nákladů

Ukazatel	Rok	Voda pitná			Voda odpadní		
		Skutečné náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad	Skutečné náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad
		mil. Kč	%	Kč · m ⁻³	mil. Kč	%	Kč · m ⁻³
Materiál	2021	3 941,50	22,33	9,35	932,50	5,79	2,16
	2022	4 051,59	22,16	9,89	1 020,78	5,91	2,81
	Index (%)	102,79	X	105,73	106,47	X	129,96
Energie	2021	651,39	3,69	1,54	825,86	5,13	1,91
	2022	884,28	4,84	2,16	1 264,38	7,32	3,48
	Index (%)	135,75	X	140,11	153,10	X	182,04
Mzdy	2021	2 019,25	11,44	4,79	1 911,28	11,88	5,15
	2022	1 884,73	10,31	4,60	1 843,27	10,66	5,07
	Index (%)	93,34	X	96,01	96,44	X	98,47
Ostatní přímé náklady	2021	7 370,49	41,75	17,48	8 817,53	54,79	20,44
	2022	7 423,89	40,61	18,11	9 045,62	52,34	24,88
	Index (%)	100,72	X	103,63	102,59	X	121,70
- odpisy a prostředky obnovy infrastruktur. majetku	2021	909,00	5,15	2,18	966,36	6,01	2,62
	2022	890,99	4,87	2,17	950,52	5,50	2,61
	Index (%)	98,02	X	99,73	98,36	X	99,96
- opravy infrastrukturního majetku	2021	2 297,86	13,02	5,45	1 939,46	12,05	4,50
	2022	2 394,68	13,10	5,84	2 024,41	11,71	5,57
	Index (%)	104,21	X	107,21	104,38	X	123,71
- nájem infrastrukturního majetku	2021	4 029,59	22,83	9,86	5 739,86	35,67	15,46
	2022	4 019,23	21,99	9,81	5 503,50	31,84	15,13
	Index (%)	99,74	X	99,46	95,88	X	97,90
- poplatky za vypouštění odpadních vod	2021	0,00	0,00	0,00	81,96	0,51	0,19
	2022	0,00	0,00	0,00	101,24	0,59	0,28
	Index (%)	0,00	X	0,00	123,52	X	146,53
- ostatní provozní náklady externí	2021	625,70	3,54	1,48	1 062,54	6,60	2,46
	2022	681,04	3,73	1,66	1 193,16	6,90	3,28
	Index (%)	108,84	X	112,28	112,29	X	133,38
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	2021	617,40	3,50	1,46	605,39	3,76	1,40
	2022	808,27	4,42	1,97	762,16	4,41	2,10
	Index (%)	130,92	X	135,08	125,90	X	149,71
Finanční náklady	2021	34,70	0,20	0,08	33,05	0,21	0,08
	2022	33,10	0,18	0,08	55,14	0,32	0,15
	Index (%)	95,39	X	95,02	166,84	X	189,54
Ostatní výnosy	2021	-183,80	-1,04	-0,44	316,02	1,96	0,85
	2022	-242,08	-1,32	-0,59	-366,13	-2,12	-1,01
	Index (%)	131,71	x	135,51	-115,86	x	-118,30
Výrobní režie	2021	1 567,51	8,88	3,72	1 172,99	7,29	2,72
	2022	1 636,51	8,95	3,99	1 225,92	7,09	3,37
	Index (%)	104,40	X	107,34	104,51	X	123,94
Správní režie	2021	1 014,87	5,75	2,41	964,98	6,00	2,24
	2022	1 118,55	6,12	2,73	1 138,33	6,59	3,13
	Index (%)	110,22	X	113,25	117,96	X	139,75
Úplné vlastní náklady	2021	17 654,01	100,00	41,87	16 092,06	100,00	37,31
	2022	18 279,87	100,00	44,60	17 283,87	100,00	47,53
	Index (%)	103,55	X	106,53	107,41	X	127,39

Graf 3.2.2 Struktura realizovaných nákladů pro Skupinu 50 pro pitnou a odpadní vodu

Pramen: MZe

Od roku 2019 se v rámci Porovnání V + S vykazuje členění nákladové položky 4.3 „Nájem infrastrukturního majetku podle skutečnosti“ včetně vykazování prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací a zisku. Tato úprava umožňuje rovný přístup k vykazovaným údajům od vlastníků vodovodů a kanalizací, bez ohledu na způsob provozování jejich infrastruktury.

Tabulka 3.2.9a Souhrnné ukazatele Skupiny 50 pro pitnou vodu v oblasti ostatních přímých nákladů a členění nájemného v Porovnání pro vodu pitnou za rok 2022

Voda pitná	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
Kalkulační položky	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
- odpisy	890,99	2,17	1 633,25	3,99
- opravy infrastrukturního majetku	2394,68	5,84	368,31	0,90
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	118,98	0,29	228,89	0,56
- ostatní položky nájmu	X	X	368,52	0,90
Zisk vlastníka v rámci nájemného, který obsahuje také prostředky na obnovu infrastrukturního majetku	X	X	1 420,26	3,46
Součet položek	3404,65	8,3	4 019,23	9,81
Ostatní přímé náklady	7 423,88			

Pramen: MZe

Pištín – vodovod Zálužice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 2,609 mil. Kč

Splašková kanalizace a ČOV (Obec Křepeň) – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 26,172 mil. Kč

Tabulka 3.2.9b Souhrnné ukazatele Skupiny 50 pro odpadní vodu v oblasti ostatních přímých nákladů a členění nájemného v Porovnání pro vodu odpadní za rok 2022

Voda odpadní	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
Kalkulační položky	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
- odpisy	950,52	2,21	3 277,01	7,66
- opravy infrastrukturního majetku	2 024,41	4,73	368,94	0,86
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	152,29	0,36	357,31	0,84
- ostatní položky nájmu	X	X	343,26	0,80
Zisk vlastníka v rámci nájemného, který obsahuje také prostředky na obnovu infrastrukturního majetku	X	X	1 571,89	3,67
Součet položek	3 127,22	7,30	5 918,41	13,83
Ostatní přímé náklady	9 045,62			

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.10 Vykazování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku za rok 2022 a za období od roku 2009 (konkrétně vykazované hodnoty v tabulce č. 4 Porovnání V+S – Skupina 50)

Ukazatel	Vodovody (voda pitná)				Kanalizace (voda odpadní)			
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	382 645,25				477 904,25			
Položka	Tvorba		Čerpání		Tvorba		Čerpání	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku od roku 2009	58 334,23	15,25 %	55 772,43	14,58 %	72 164,57	15,10	69 123,96	14,46
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022	5 802,91	1,52 %	5 701,49	1,49 %	6 624,22	1,39	5 395,30	1,13
- z vodného	5 100,11	1,33 %	X	X	5 865,76	1,23	X	X
- ostatní	702,80	0,18 %			758,47	0,16		

Pramen: MZe

Z vykazovaných hodnot k tvorbě a čerpání finančních prostředků na obnovu infrastrukturního majetku uvedených v tabulce 3.2.10 je zřejmé, že Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2022 vytvořila prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 5 802,91 mil. Kč, což činí 1,52 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Ve stejném roce na obnovu vodovodů bylo skutečně vyčerpáno 5 701,49 mil. Kč. Rozdíl ve výši 101,42 mil. Kč, o který byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v následujících letech. Na obnovu kanalizací bylo v roce 2022 vytvořeno celkem 6 624,22 mil. Kč tedy 1,39 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku, na obnovu kanalizací bylo skutečně vynaloženo 5 395,30 mil. Kč. Částka 1 228,92 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací v následujících letech.

Za období od roku 2009 vytvořila Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 58 334,23 mil. Kč tj. 15,25 %. Ve sledovaném období bylo skutečně vynaloženo 55 772,43 mil. Kč, tj. 14,58 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Částka 2 561,79 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v příštím období. Na obnovu kanalizací bylo od roku 2009 vytvořeno celkem 72 164,57 tj. 15,10 % mil. Kč, skutečně bylo na obnovu kanalizací použito 69 123,96 mil. Kč, tj. 14,46 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Prostředky ve výši 3 040,61 mil. Kč, o které tvorba finančních prostředků překročila čerpání, budou sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací.

Tabulka 3.2.11 Kalkulační položky umožňující generování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci ceny pro vodné a stočné u Skupiny 50 za rok 2022

Ukazatel	Jednotky	Voda pitná	Voda odpadní
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – tvorba: finanční prostředky z vodného/stočného (viz tabulka č. 4)	mil. Kč	5 100,11	6 816,32
Kalkulační položky	mil. Kč	6 100,5	9 922,68
- odpisy	mil. Kč	890,99	966,36
- opravy infrastrukturního majetku*	mil. Kč	2 394,68	1 939,46
- odpisy z nájemného	mil. Kč	1 633,25	3 034,25
- opravy z nájemného	mil. Kč	368,31	122,67
- prostředky obnovy z nájemného	mil. Kč	228,89	554,25
- zisk v rámci nájemného**	mil. Kč	368,52	1 756,81
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	118,98	171,85
- zisk (z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku)	mil. Kč	96,88	1 377,03
Rozdíl mezi vykazovanou tvorbou prostředků na obnovu a kalk. položkami	mil. Kč	1 000,39	3 106,34

Pramen: MZe

Poznámka: *) Prostředky na obnovu lze v rámci této položky generovat pouze v rozsahu, ve kterém je obnova vodovodů a kanalizací účtována v této nákladové položce.

Poznámka: **) Zisk vlastníka v rámci nájemného, který obsahuje také prostředky na obnovu infrastrukturního majetku.

Poznámka: Kalkulační položky zahrnují odpisy, opravy infrastrukturního majetku, odpisy a opravy z nájemného, prostředky obnovy z nájemného, zisk v rámci nájemného, prostředky obnovy infrastrukturního majetku a zisk (na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku).

V tabulce 3.2.11 jsou uvedeny prostředky, které Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2022 mohla vygenerovat na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci vodného a stočného. V rámci kalkulace ceny pro vodné a pro stočné je možné tvořit prostředky na obnovu vodovodů a kanalizací prostřednictvím nákladových položek: 4.1 Odpisy, 4.3 Nájem (ve stejném rozsahu jako členění kalkulační položky Ostatní přímé náklady), 4.4 Prostředky obnovy infrastrukturního majetku a případně položky č. 4.2 Opravy (pouze v rozsahu, ve kterém je obnova účtována v této nákladové položce) a zisk. V uvedené tabulce jsou konfrontovány kalkulační položky umožňující generovat finanční prostředky na obnovu a vykazovaná tvorba finančních prostředků na obnovu v rámci vodného a stočného. Tvorba prostředků na obnovu je vykazována v tabulce č. 4 Porovnání V+S v členění na finanční prostředky z vodného/stočného a finanční prostředky ostatní.

Pro další srovnání předaných údajů z Porovnání V+S bylo v následující kapitole provedeno vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u vybraných skupin subjektů.

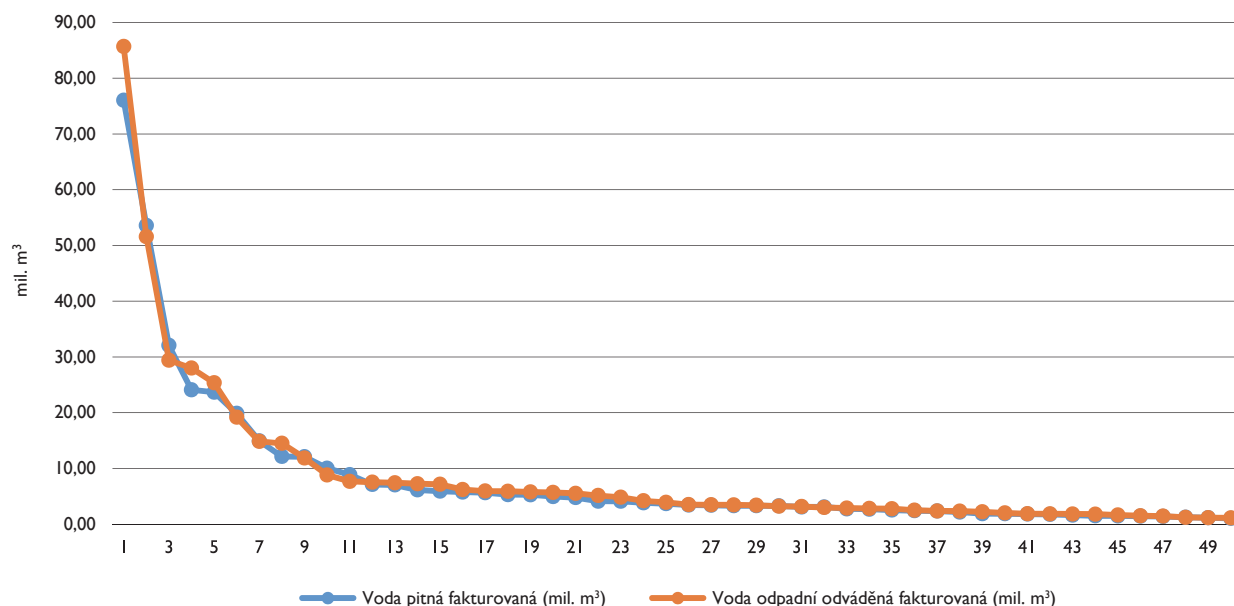

Nižbor – rozšíření vodovodu v ulicích Ke Hřišti, V Hamburku, Úzká, Krátká, Habrová, Modřínová, K Potoku a V Kalné – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 4,092 mil. Kč

3.3 VYHODNOCENÍ SKUTEČNÝCH NÁKLADŮ, JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ A ZISKU U SKUPIN VYBRANÝCH SUBJEKTŮ

Z tabulek 3.2.2 a 3.2.3 Skupiny 50 provozovatelů seřazených podle množství fakturované pitné vody odběratelům uváděných dle VÚPE a Skupiny 50 provozovatelů podle množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových uváděných dle VÚPE v roce 2022 jsou v pořadí vymezeny čtyři skupiny pro vyhodnocení skutečných nákladů a pro srovnání provozovatelů v daných skupinách na základě podílu jednotlivých položek na celkových ÚVN.

Graf 3.3.1 Množství pitné vody fakturované a množství odpadní vody fakturované Skupiny 50

Pramen: MZe

Skupiny pro vodu pitnou fakturovanou:

1. skupina – subjekty na 1.–3. místě
2. skupina – subjekty na 4.–6. místě
3. skupina – subjekty na 7.–11. místě
4. skupina – subjekty na 12.–50. místě

Skupiny pro odpadní vodu vypouštěnou:

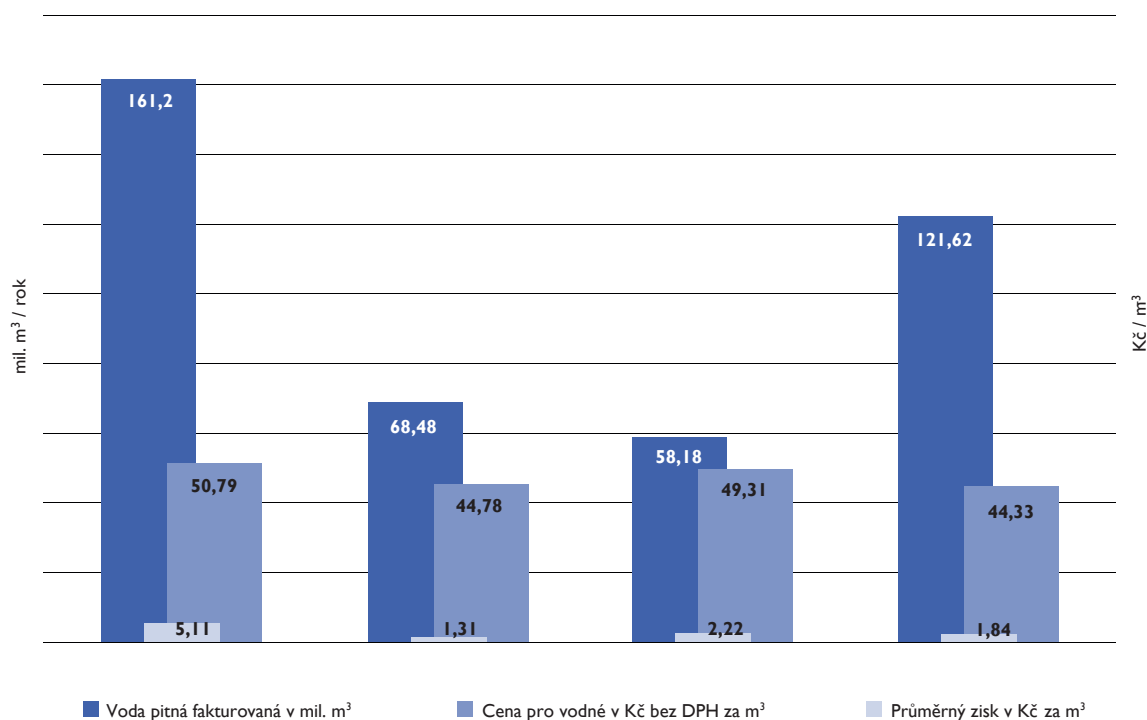
1. skupina – subjekty na 1.–2. místě
2. skupina – subjekty na 3.–6. místě
3. skupina – subjekty na 7.–9. místě
4. skupina – subjekty na 10.–50. místě

Pro porovnání jednotlivých skupin byly jejich základní údaje vymezeny následujícími sloupcovými grafy 3.3.2 a 3.3.3.

Vodovodní řady v obci Borovnice a propojovací řad VD J Lhoty u Potštejna – Borovnice – Homole – Rájec – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,934 mil. Kč

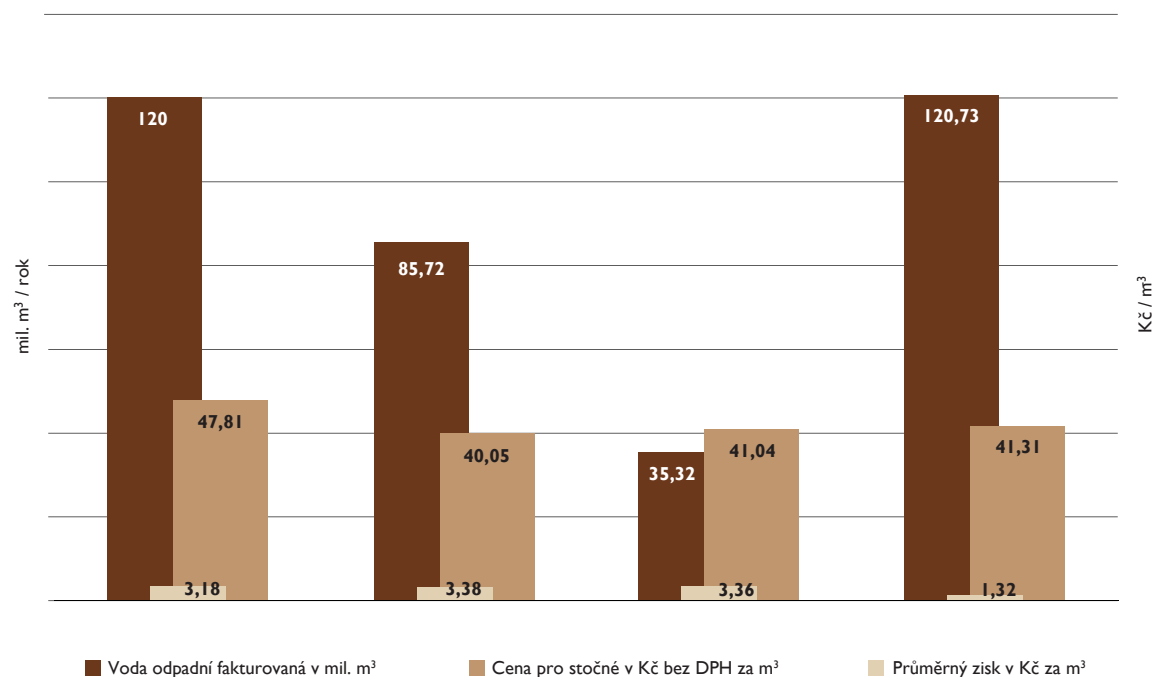
Graf 3.3.2 Objem pitné vody fakturované (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Poznámka: V případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SČVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturní majetek vlastní a zároveň i provozuje.

Graf 3.3.3 Objem odpadní vody vypouštěné do kanalizace (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.1 Struktura skutečných nákladů za rok 2022 pro skupinu první a druhou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 1				Skupina 2			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		1-3		1-2		4-6		3-6	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	1 514,20	20,57	134,20	2,21	901,95	30,30	493,93	13,09
Energie	mil. Kč	213,61	2,90	238,25	3,93	144,28	4,85	298,88	7,92
Mzdy	mil. Kč	602,97	8,19	384,55	6,34	159,99	5,38	398,87	10,57
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	3 112,57	42,27	3 672,89	60,54	1 324,28	44,49	1 818,06	48,18
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	274,23	3,72	0,00	0,00	2,90	0,9	260,79	6,92
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	896,37	12,17	768,58	12,67	410,68	13,80	306,11	8,11
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 941,97	26,38	2 904,31	47,87	910,70	30,60	1 250,31	33,14
Provozní náklady	mil. Kč	412,29	5,60	589,52	9,72	385,93	12,96	531,23	14,08
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-1,80	-0,02	-67,82	-1,12	-166,70	-5,60	-46,90	-1,24
Výrobní režie	mil. Kč	1 181,17	16,04	804,98	13,27	62,81	2,11	110,42	2,93
Správní režie	mil. Kč	327,72	4,45	310,18	5,11	164,02	5,51	168,80	4,47
Úplné vlastní náklady^{*)}	mil. Kč	7 362,73	100,00	6 066,77	100,00	2 976,57	100,00	3 773,29	100,00
Hodnota infratr. majetku podle VÚME	mil. Kč	141 729,21	1 924,95	154 266,53	2 542,81	69 966,14	2 350,57	114 652,66	3 038,53
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	1 346,25	18,28	424,81	7,00	443,45	14,90	4 000,87	106,03
Počet pracovníků	osoby	1 340,85		1 128,56		408,80	x	680,43	x
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	161,20		120,00		68,48	x	85,72	x
- z toho domácnosti	mil. m ³	112,06		83,21		45,37	x	57,25	1,52
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	69,20		0,95		27,34	x	39,48	1,05
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	45,67		44,62	0,74	43,46	x	36,67	0,97
Kalkulační zisk	mil. Kč	824,01	11,19	432,04	7,12	89,65	3,01	346,51	9,18
- podíl z ÚVN	%	11,19		7,12	x	3,01	x	9,18	x
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	8 186,74	111,19	6 498,81	107,12	3 066,22	103,01	4 119,80	109,18
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	50,79		47,81	x	44,78	x	40,05	x
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	55,87		47,81	x	49,25	x	44,05	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,11		3,18	x	1,31	x	3,38	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	8,29				4,69			

Pramen: MZe

Poznámka: *) Úplné vlastní náklady tvoří materiál, energie, mzdy, provozní, finanční a ostatní přímé náklady, ostatní výnosy a výrobní správní režie.

Tabulka 3.3.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2022 pro skupinu třetí a čtvrtou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 3				Skupina 4			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		7-11		7-9		12-50		10-50	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	449,00	16,39	59,57	3,99	1186,44	20,41	333,65	5,66
Energie	mil. Kč	186,00	6,79	77,85	5,22	340,39	5,85	637,58	10,82
Mzdy	mil. Kč	419,69	15,32	187,99	12,60	702,08	12,08	840,13	14,26
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 076,00	39,27	888,48	59,54	1911,04	32,87	2648,25	44,96
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	88,75	3,24	142,12	9,52	617,49	10,62	664,06	11,27
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	386,43	14,10	173,74	11,64	743,29	12,78	792,83	13,46
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	600,83	21,93	572,62	38,38	472,38	8,12	1191,36	20,23
Provozní náklady	mil. Kč	297,67	10,86	163,76	10,97	655,93	11,28	785,00	13,33
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-35,16	-1,30	-95,95	-6,43	-0,93	-0,02	-104,82	-1,77
Výrobní režie	mil. Kč	145,53	5,31	47,55	3,19	594,29	10,22	267,91	4,55
Správní režie	mil. Kč	201,76	7,36	162,89	10,92	425,05	7,31	482,69	8,19
Úplné vlastní náklady^{*)}	mil. Kč	2 739,83	100,00	1 492,14	100,00	5814,29	100,00	5890,39	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	51 259,48	1 870,90	40 293,42	2 700,38	119 334,32	2052,43	167415,32	2842,18
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	3 382,93	123,47	4 829,38	323,66	2 881,40	49,56	3705,68	62,91
Počet pracovníků	osoby	829,84	x	275,90	x	1 608,03	x	1884,99	x
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	58,18	x	35,32	x	121,62	x	120,73	x
- z toho domácnosti	mil. m ³	39,08	x	22,67	x	79,97	x	78,85	x
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	11,72	x	1,37	x	32,77	x	5,39	x
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	47,09	x	37,68	x	42,23	x	39,99	x
Kalkulační zisk	mil. Kč	128,99	4,71	133,00	8,91	223,24	3,84	193,76	3,29
- podíl z ÚVN	%	4,71	x	8,91	x	3,84	x	3,29	x
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	2 868,82	104,71	1 625,13	108,91	6037,53	103,84	6084,15	103,29
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	49,31	x	41,04	x	44,33	x	41,31	x
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	54,24	x	45,14	x	48,76	x	45,44	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,22	x	3,36	x	1,84	x	1,32	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,58				3,16			

Pramen: MZe

Poznámka: *) Úplné vlastní náklady tvoří materiál, energie, mzdy, provozní, finanční a ostatní přímé náklady, ostatní výnosy a výrobní správní režie.

Tabulka 3.3.3 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech jednotlivých skupin v roce 2022

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	20,57	30,30	16,39	20,41
Energie	%	2,90	4,85	6,79	5,85
Mzdy	%	8,19	5,38	15,32	12,08
Ostatní přímé náklady	%	42,27	44,49	39,27	32,87
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	3,72	0,90	3,24	10,62
- opravy infrastrukturního majetku	%	12,17	13,80	14,10	12,78
- nájem infrastrukturního majetku	%	26,38	30,60	21,93	8,12
Provozní náklady	%	5,60	12,96	10,86	11,28
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-0,02	-5,60	-1,30	-0,02
Výrobní režie	%	16,04	2,11	5,31	10,22
Správní režie	%	4,45	5,51	7,36	7,31
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	11,19	3,01	4,71	3,84
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	50,79	44,78	49,31	44,33
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	55,87	49,25	54,24	48,76

Pramen: MZe

V komentáři k tabulce 3.3.3 uvádíme základní srovnání podílů jednotlivých kalkulačních položek k ÚVN za vodu pitnou. U první skupiny jsou relativně nízké náklady na energie, které mohou vyplývat především z množstevních slev a dlouhodobou fixací ceny. U první skupiny je nejnížší podíl správní režie jsou nejnížší mzdové a provozní náklady, naopak výrazně vyšší je podíl nákladů na výrobní režii.

U všech uvedených skupin je nejvyšší podíl ostatních přímých nákladů, největší část této položky tvoří náklady na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury více než 42,27 % z ÚVN (uvedené procento zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku) u první skupiny, u druhé 44,49 %, u třetí skupiny 39,27 % a ve čtvrté skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 32,87 % z ÚVN. Položka provozní náklady obsahuje poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii a její podíl je nejvyšší u třetí skupiny. Další významnou nákladovou položkou je materiál. Nejvyšší hodnota je vykazována u druhé skupiny (30,30 % z ÚVN). U první a čtvrté skupiny hodnota této položky přesahuje 1/5 ÚVN (20,57 % resp. 20,41 %).

Za poměrně zásadní odlišení lze považovat podíl kalkulačního zisku u první skupiny, který činí 11,19 % z položky ÚVN. U druhé, třetí a čtvrté skupiny se jedná o 3,01 %, 4,71 % a 3,84 % z ÚVN. Zde je třeba při posuzování vzít v úvahu, že v případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SČVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturní majetek vlastní a zároveň i provozuje. Z tohoto důvodu jsou u této společnosti v kalkulačním zisku zahrnuty i prostředky na investice (u provozních společností jsou tyto prostředky zahrnuty v položce nájemné), což celkový výsledek výrazně ovlivňuje.

Vodojem a vodovod Velké Nepodřice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 17,261 mil. Kč

Tabulka 3.3.4 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech jednotlivých skupin v roce 2022

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	2,21	13,09	3,99	5,66
Energie	%	3,93	7,92	5,22	10,82
Mzdy	%	6,34	10,57	12,60	14,26
Ostatní přímé náklady	%	60,54	48,18	59,54	44,96
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,00	6,92	9,52	11,27
- opravy infrastrukturního majetku	%	12,67	8,11	11,64	13,46
- nájem infrastrukturního majetku	%	47,87	33,14	38,38	20,23
Provozní náklady	%	9,72	14,08	10,97	13,33
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-1,12	-1,24	-6,43	-1,77
Výrobní režie	%	13,27	2,93	3,19	4,55
Správní režie	%	5,11	4,47	10,92	8,19
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	7,12	9,18	8,91	3,29
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	47,81	40,05	41,04	41,31
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	51,79	44,05	45,14	45,44

Pramen: MZe

Z tabulky 3.3.4 je patrné, že i u odpadní vody je druhá skupina podstatně zatížena nejvyššími náklady na materiál, tato skupina však vykazuje nejnížší náklady na výrobní a správní režii. Náklady na energie jsou znatelně vyšší u čtvrté skupiny. Nejvyšší podíl nákladů na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace (stejně jako u pitné vody) u všech skupin tvoří položka ostatní přímé náklady, což je jednoznačně důsledkem vysokých nákladů na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku u první, druhé a třetí skupiny mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury 60,54 % z ÚVN u první skupiny, 48,18 % z ÚVN u druhé skupiny, 59,54 % u třetí a 44,96 % z ÚVN u čtvrté skupiny (uvedené procento zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku). Výrobní režie je výrazně nejvyšší u první skupiny (13,27 % z ÚVN) a nejnížší u druhé a třetí skupiny (2,93 % a 3,19 % z ÚVN). Podstatnější rozdíly je možné sledovat u položky podíl kalkulačního zisku, který je nejnížší u čtvrté skupiny, kde činí 3,29 % z hodnoty ÚVN. U první skupiny je kalkulační zisk 7,12 % z hodnoty ÚVN, u druhé a čtvrté skupiny činí 9,18 % z ÚVN a 8,91 % z ÚVN.

3.4 CENOVÁ KONTROLA

V oboru vodovodů a kanalizací provádí cenovou kontrolu Specializovaný finanční úřad (dále jen „SFÚ“). V roce 2022 byla kontrolní činnost SFÚ zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a navazujícími příslušnými cenovými výměry MF a ostatních cenových orgánů.

Rovněž bylo kontrolováno, a to jednak samostatně nebo v rámci kontrolních akcí zaměřených na jednotlivé regulované oblasti, zda prodávající jednotlivých druhů zboží plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 zákona o cenách.

V oblasti vodního hospodářství jsou věcným usměrňováním cen podle § 6 zákona o cenách regulovány ceny:

- povrchové vody odebrané z vodních toků a ostatních povrchových vod,
- pitné vody dodávané odběratelům nebo do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě než je odběratel a
- odpadní vody odvedené kanalizací nebo převzaté od jiného vodohospodářského subjektu.

V oblasti vodního hospodářství bylo v roce 2022 provedeno celkem 44 cenových kontrol. Na základě provedených cenových kontrol bylo pravomocně uloženo 19 pokut v úhrnné výši 2 172 500 Kč.

V roce 2022 bylo cenovými kontrolami nejčastěji zjištěno porušení cenových předpisů:

- zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených z účetnictví do kalkulace ceny vody (zaměstnanecké benefity, energie, mzdy, ostatní přímé náklady, provozní náklady apod.),
- nedodržení pravidel pro jeho výpočet přiměřeného zisku,
- zahrnutí nepřiměřeného zisku z důvodu nerespektování maximálního meziročního nárůstu přiměřeného zisku a
- nevedení nebo neuchování evidence o cenách.

Cílem kontrolní činnosti zaměřené na dodržování závazného postupu při tvorbě a kalkulaci cen pro vodné a stočné prodávajícími (bez ohledu na skutečnost, zda je prodávající vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu nebo kanalizace) je zjednotění náprav kalkulací a tím především ochrana odběratelů.

Součástí cenových kontrol jsou i nové formuláře kalkulací cen vody zavedené pro rok 2022, které jsou nově zasílány MF. Uvedená povinnost staví na jisto datum, kdy došlo k sestavení kalkulace a od kdy mohla být cena uplatňována.

3.5 ZÁVĚRY K CENÁM

Zákonem o vodovodech a kanalizacích je vlastníkovu popř. provozovateli vodovodu nebo kanalizace uložena povinnost zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S. Povinný elektronický formát byl zaveden novelou zákona o vodovodech a kanalizacích a měl by nadále i v příštích letech sloužit ke zjednodušení předávání dat, a také k omezení chybovosti již při zpracování hlášení u samotných vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Nejčastějšími chybami v Porovnání V+S byla absence uvedení infrastrukturního majetku, reprezentovaného identifikačním číslem majetkové resp. provozní evidence (IČPE), vztahujícího se k předmětným formulářům. V mnoha případech obsahují předané dokumentace v této položce závažné nesrovnalosti, které mohou naznačovat nesoulad s rozhodnutím o povolení k provozování vodovodů a kanalizací. Častá chybovost je u vykazování cen provozního hmotného majetku, kdy je uváděna stejná hodnota jako u infrastrukturního majetku. Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME, není uváděna v reprodukční pořizovací ceně stanovené podle metodického pokynu, ale ve formulářích je chybně vykazována účetní hodnota majetku.

Značná část zpracovatelů rovněž nevyplňuje údaje o tvorbě a čerpání prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, které se nově vykazují v tabulce č. 4 uvedeného hlášení. V této položce se uvádí skutečná tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu s ohledem na plán financování obnovy za sledované období, v členění podle zdrojů, resp. zda jsou tyto prostředky generovány v rámci ceny pro vodné a stočné nebo z jiných zdrojů. Pokud nejsou finanční prostředky na obnovu vodovodu nebo kanalizace v daném kalendářním roce (období) použity na obnovu vodovodů a kanalizací, tvoří rozdíl mezi tvorbou a čerpáním rezervu finančních prostředků, které musí mít vlastník k dispozici např. na bankovním účtu.

Vyskytují se i subjekty, které nabízejí vypracování hlášení Porovnání V+S komerčně, aniž by správné zpracování znaly, případně byly alespoň seznámeny s přílohou č. 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb. Někteří zpracovatelé taktéž nerozlišují rozdílnost dvou dokumentů, „Kalkulace V+S“ zpracované podle přílohy č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb., a dokladu Porovnání V+S (respektive porovnání kalkulace a dosažené skutečnosti v témže roce) prováděné podle přílohy č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb. V některých případech byla předána dokumentace, která obsahovala nepravdivé údaje v zásadních položkách včetně fakturované ceny pro vodné, ceny pro stočné a množství fakturované vody.

V Porovnání V+S se vyazuje tvorba a čerpání prostředků na obnovu odděleně od kalkulace (výpočtu) cen pro vodné a pro stočné. Vytváření finanční rezervy na obnovu je v působnosti vlastníka infrastruktury, který může být odlišný od provozovatele resp. od příjemce vodného či stočného, z tohoto důvodu se uvádí tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu v samostatné tabulce. Údaje vykazované v tabulce č. 4 resp. v tabulce č. 5 nově předává vlastník vodohospodářského infrastrukturního majetku příjemci vodného nebo stočného. Na základě zmocnění vlastníka (vlastníků) může příjemce vodného nebo stočného tyto hodnoty v rámci informačního systému (ISVaK – VSVaK) do Porovnání vyplnit buď přímo, nebo je importovat z Excelu.

Vodovod Horní Svinice – Dolní Svinice II. část – Prostřední Svinice – Dolní Svinice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 3,380 mil. Kč

4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

4.1 REPREZENTANTI RŮZNÝCH PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

S ohledem k celkovému počtu 3 091 provozovatelů evidovaných ve VÚPE za kalendářní rok 2022 bylo vytvořeno celkem 5 skupin. Zástupci těchto skupin jsou vybráni jako reprezentativní vzorek pro různé provozovatelské modely – skupina „A“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně rozsáhlé, skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy, skupina „C“ vlastnicko-provozní akciové společnosti územně nepřesahující okres, skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy (jako zvláštní vlastnicko-provozní model), skupina „E“ vlastnicko-provozní model, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu.

Následující tabulka č. 4.1.1 uvádí seznam vybraných zástupců v jednotlivých skupinách A – D.

Tabulka 4.1.1 Seznam vybraných zástupců (reprezentantů) provozovatelských modelů

Skupina A
Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
Královéhradecká provozní, a. s.
Moravská vodárenská, a. s.
Skupina B
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.
Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.
Skupina C
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.
Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.
Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.
Skupina D
Městské vodovody a kanalizace, s. r. o. Jaroměř
Technické služby Strakonice, s. r. o.
VLAVOTÝNSKÁ TEPLÁRENSKÁ, a. s.
Skupina E
Obec Svratouch
Městys Želetava
Obec Čermná
Obec Zbytiny
Obec Milešov

Pramen: MZe

Jilemnice – vodovod Bátovka I. stavba (I. část) – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 3,593 mil. Kč

Tabulka 4.1.2 Struktura a podíl skutečných nákladů za rok 2022 pro skupinu A + B

Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	402,09	11,72	33,75	1,05	1 390,20	27,65	475,81	9,12
Energie	mil. Kč	125,02	3,65	159,96	4,96	140,58	2,80	160,01	3,07
Mzdy	mil. Kč	145,01	4,23	131,98	4,09	430,88	8,57	446,87	8,56
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1456,40	42,47	1 817,80	56,39	2 325,03	46,24	3 243,61	62,17
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	10,67	0,31	11,51	0,36	0,80	0,02	0,62	0,01
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	328,14	0,95	369,53	11,46	879,99	17,50	737,35	14,13
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 117,59	32,59	1 436,76	44,57	1 444,25	28,72	2 505,64	48,02
Provozní náklady	mil. Kč	155,81	4,54	265,49	8,24	346,43	6,89	509,90	9,77
Finanční náklady		0,18	0,01	0,17	0,01	9,10	0,18	35,50	0,68
Ostatní výnosy	mil. Kč	-1,73	-0,05	-67,98	-2,11	-55,95	-1,12	-116,58	-2,23
Výrobní režie	mil. Kč	978,25	28,52	698,75	21,68	181,64	3,61	181,73	3,48
Správní režie	mil. Kč	168,64	4,92	183,58	5,69	260,53	5,18	280,65	5,38
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	3 429,67	100,00	3 223,50	100,00	5 028,46	100,00	5 217,49	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	74 053,05	2 159,19	75 229,46	2 333,78	76 915,19	1 529,60	137 836,54	2 641,82
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	694,49	20,25	702,13	21,78	655,95	13,40	3 403,74	65,24
Počet pracovníků	osoby	706,23	x	548,85	x	684,73	x	909,52	x
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	70,20	x	58,66	x	115,13	x	113,61	x
- z toho domácnosti	mil. m ³	49,02	x	41,84	x	77,96	x	75,18	x
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	4,00	x	0,66	x	82,10	x	33,77	x
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	48,85	x	46,81	x	43,67	x	40,95	x
Kalkulační zisk	mil. Kč	160,71	4,69	83,50	2,59	394,30	7,84	503,29	9,65
- podíl z ÚVN	%	4,69	x	2,59	x	7,84	x	9,65	x
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	3590,37	104,69	3307,00	102,59	5 422,76	107,84	5 720,77	109,65
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	51,15	x	48,03	x	47,10	x	44,90	x
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	56,26	x	52,83	x	51,81	x	49,39	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,30	x	1,22	x	3,43	x	3,95	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,52				7,38			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.2a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2022 a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME pro skupinu A + B

Vykazování prostředků na obnovu	Skupina A				Skupina B			
	Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
Ukazatel/jednotky	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – tvorba	1 057,20	1,41	1 056,42	1,43	1 799,91	2,34	2 194,31	1,59
- z vodného/stočného	1 037,94	1,38	1 037,77	1,4	1 775,110	2,31	2 077,845	1,51
- ostatní	19,258	0,03	18,648	0,03	24,798	0,03	116,463	0,08
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – čerpání	935,051	1,24	934,933	1,26	1 431,800	1,86	1 696,612	1,23

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3 Struktura a podíl skutečných nákladů za rok 2022 pro skupinu C + D

Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	110,81	15,33	17,21	2,82	22,01	24,15	2,80	3,30
Energie	mil. Kč	37,15	5,14	48,74	7,98	9,89	10,85	12,86	15,14
Mzdy	mil. Kč	164,25	22,71	120,61	19,74	16,65	18,27	17,37	20,44
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	293,83	40,64	297,22	48,64	29,68	32,57	35,45	41,72
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	162,40	22,69	154,38	25,27	0,68	0,74	0,34	0,67
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	127,26	17,60	92,66	15,17	4,23	4,65	2,19	2,57
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	2,51	0,35	50,18	8,21	24,77	27,18	32,70	38,48
Provozní náklady	mil. Kč	31,75	4,39	50,45	8,26	4,20	4,61	6,90	8,12
Finanční náklady		0,00	0,00	0,61	0,10	0,00	0,00	0,01	0,01
Ostatní výnosy	mil. Kč	-9,11	-1,27	-17,17	-2,82	-0,63	-0,69	-1,16	-1,37
Výrobní režie	mil. Kč	16,61	2,30	24,92	4,08	3,12	3,42	3,29	3,87
Správní režie	mil. Kč	77,73	10,75	68,42	11,20	6,20	6,82	7,46	8,77
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	723,02	100,00	611,01	100,00	91,12	100,00	84,98	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	14 457,45	1 999,59	16 013,67	2 620,84	1 688,85	1 853,36	2 722,78	3 203,88
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	23,97	3,32	0,00	0,00	20,01	21,96	13,28	15,63
Počet pracovníků	osoby	314,91	43,55	232,64	x	33,36	x	34,50	x
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	15,67	x	13,21	x	1,99	x	1,92	x
- z toho domácnosti	mil. m ³	10,98	x	8,60	x	1,33	x	1,30	x
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	2,18	x	0,03	x	0,74	x	0,00	x
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	46,13	x	36,58	x	45,74	x	31,29	x
Kalkulační zisk	mil. Kč	10,08	1,39	43,58	7,13	4,23	4,64	9,78	11,51
- podíl z ÚVN	%	1,39	x	7,13	x	4,64	x	11,51	x
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	733,10	101,39	654,59	107,13	95,35	104,64	94,77	111,51
CENA pro vodné/ stočné	Kč · m ⁻³	46,78	x	39,19	x	47,87	x	34,89	x
CENA pro vodné/ stočné + DPH	Kč · m ⁻³	51,46	x	43,11	x	52,65	x	38,38	x
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	0,65		2,61		2,13	x	3,6	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,26				5,73			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2022 a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME pro skupinu C + D

Vykazování prostředků na obnovu	Skupina A				Skupina B			
	Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
Ukazatel/jednotky	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – tvorba	237,488	1,66	195,526	1,22	18,431	1,09	27,097	0,99
- z vodného/stočného	138,881	0,97	124,560	0,78	17,331	1,03	26,018	0,95
- ostatní	98,608	0,69	70,966	0,44	1,100	0,06	1,079	0,04
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – čerpání	324,488	2,26	183,521	1,15	3,048	0,18	9,023	0,33

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4 Struktura a podíl skutečných nákladů za rok 2022 pro skupinu E

Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	0,30	11,16	0,20	5,08
Energie	mil. Kč	0,57	20,75	0,93	23,66
Mzdy	mil. Kč	0,43	15,77	0,58	14,87
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	0,78	28,68	1,42	36,14
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,49	18,40	1,27	32,77
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,28	10,28	0,13	3,64
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní náklady	mil. Kč	0,40	14,59	0,67	17,03
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Výrobní režie	mil. Kč	0,16	5,90	0,01	0,38
Správní režie	mil. Kč	0,09	3,15	0,11	2,84
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	2,73	100,00	3,92	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	104,63		207,41	4 930,89
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	0,00		0,00	0,00
Počet pracovníků	osoby	3,7		3,60	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	0,08		0,09	
- z toho domácnosti	mil. m ³	0,07		0,09	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	0,00		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	32,62		41,58	
Kalkulační zisk	mil. Kč	-0,70	-25,46	-1,28	-32,68
- podíl z ÚVN	%	-25,46		-32,68	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	2,04	74,54	2,64	67,32
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	24,32		27,99	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	26,75		30,79	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-8,30		-4,69	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-12,99			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2022 a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME pro skupinu E

Vykazování prostředků na obnovu	Skupina A			
	Voda pitná		Voda odpadní	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – tvorba	0,659	0,63	0,774	0,37
- z vodného/stočného	0,109	0,10	0,235	0,11
- ostatní	0,550	0,53	0,539	0,26
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2022 – čerpání	0,054	0,05	0,000	0,00

Pramen: MZe

V následujících tabulkách 4.1.5 a 4.1.6 je uveden souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4. Jedná se o podíly nákladových položek, které jsou nad rámec stávající kalkulace rozdělené na „Náklady provozu“ (jedná se o ÚVN, které nezahrnují položku „Ostatní přímé náklady“) a na „Ostatní přímé náklady“ (jedná se o položky umožňující reprodukci majetku). Zatímco je žádoucí, aby „Náklady provozu“ byly efektivnějším provozováním vodovodů a kanalizací snižovány, u „Ostatních přímých nákladů“, v rámci kterých je možné generovat prostředky na novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury, je další snižování nežádoucí, především s ohledem na povinnost tvorby prostředků na obnovu. Přehled o tvorbě a čerpání finančních prostředků u jednotlivých skupin v roce 2022 je uveden v Tabulkách 4.1.2a, 4.1.3a a 4.1.4a.

Tabulka 4.1.5 Podíl nákladových položek na ÚVN na pitnou vodu skupiny A–E v roce 2022

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	57,54	53,76	59,36	67,43	71,32
• Materiál	%	11,72	27,65	15,33	24,15	11,16
• Energie	%	3,65	2,80	5,14	10,85	20,75
• Mzdy	%	4,23	8,57	22,72	18,27	15,77
• Provozní náklady	%	4,54	6,89	4,39	4,61	14,59
• Finanční náklady	%	0,01	0,18	0,00	0,00	0,00
• Ostatní výnosy	%	-0,05	-1,12	-1,27	-0,69	0,00
• Výrobní režie	%	28,52	3,61	2,30	3,42	5,90
• Správní režie	%	4,92	5,18	10,75	6,82	3,15
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	42,46	46,24	40,64	32,57	28,68
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,31	0,02	22,69	0,74	18,40
- opravy infrastrukturního majetku	%	9,57	17,50	17,60	4,65	10,28
- nájem infrastrukturního majetku	%	32,58	28,72	0,35	27,18	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	4,69	7,84	1,39	4,64	-25,46
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	51,15	47,1	46,78	47,87	24,32
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	56,26	51,81	51,46	52,65	26,75

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace skupiny A–E v roce 2022

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	43,61	37,83	51,36	58,28	63,86
• Materiál	%	1,05	9,12	2,82	3,30	5,08
• Energie	%	4,96	3,07	7,98	15,14	23,66
• Mzdy	%	4,09	8,56	19,74	20,44	14,87
• Provozní náklady	%	8,24	9,77	8,26	8,12	17,03
• Finanční náklady	%	0,01	0,68	0,10	0,01	0,00
• Ostatní výnosy	%	-2,11	-2,23	-2,82	-1,37	0,00
• Výrobní režie	%	21,68	3,48	4,08	3,87	0,38
• Správní režie	%	5,69	5,38	11,20	8,77	2,84
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	56,39	62,17	48,64	41,72	36,14
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,36	0,01	25,27	0,67	32,77
- opravy infrastrukturního majetku	%	11,46	14,13	15,17	2,57	3,37
- nájem infrastrukturního majetku	%	44,57	48,02	8,21	38,48	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	2,59	9,65	7,13	11,51	-32,68
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	48,03	44,9	39,19	34,89	27,99
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	52,83	49,39	43,11	38,38	30,79

Pramen: MZe

Na základě tabulek 4.1.5 a 4.1.6 lze konstatovat, že nejvyšší průměrné ceny pro vodné a pro stočné ($109,09 \text{ Kč} \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) jsou u skupiny „A“ oddílných čistě provozovatelských akciových společností územně rozsáhlých. Druhé nejvyšší ceny pro vodné a pro stočné ($101,20 \text{ Kč} \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) má skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy.

Třetí místo v ceně pro vodné a pro stočné ($94,57 \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) zaujímá skupina „C“ vlastnicko-provozovatelských akciových společností územně nepřesahujících území okresu. Čtvrté místo $91,03 \text{ Kč} \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) drží skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy a páté místo a významně nejnižší průměrné ceny pro vodné a ceny pro stočné ($57,54 \text{ Kč} \cdot \text{m}^3$ včetně DPH) má skupina „E“ s vlastnicko-provozovatelským modelem, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu. Ceny pro vodné a stočné u skupiny „E“ jsou přitom o 52,75 % nižší než ceny, které fakturují svým odběratelům provozovatelé ze skupiny „A“.

Nejvyšší průměrné ceny dosahuje skupina „A“, která na režii a obnovu infrastruktury vodovodů vydává 42,46 % z ÚVN a na režii a obnovu infrastruktury kanalizací 56,39 % z ÚVN (u vodovodů tento podíl meziročně vzrostl o 1,6 procentního bodu a u kanalizací o 0,8 procentního bodu). Náklady na energie v této skupině dosahovaly 3,65 % z ÚVN u pitné vody a oproti roku 2021 se snížily o 0,27 procentního bodu a náklady na energie u vody odpadní dosahovaly 4,96 % z ÚVN a oproti roku 2021 se zvýšily o 0,2 procentního bodu. Součet průměrných cen pro vodné a stočné vč. DPH je pro tuto skupinu výrazně nejvyšší ze všech porovnávaných skupin a činí $109,09 \text{ Kč}$ za m^3 a ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o $7,90 \text{ Kč}$ za m^3 , tj. o 7,8 %.

Skupina „B“ má nejvyšší podíl nákladů na režii vlastníka a obnovu infrastruktury ze všech hodnocených skupin. Tento podíl činí 46,24 % z ÚVN u vodovodů a 62,17 % z ÚVN u kanalizací (meziročně se daný podíl u vodovodů snížil o 2,2 procentního bodu a u kanalizací o 3,9 procentního bodu). Tato skutečnost je důsledkem vysokého podílu nájemného za infrastrukturní majetek, který činí 28,72 % z ÚVN u vodovodů (meziroční pokles o 0,81 procentního bodu) a 48,02 % z ÚVN u kanalizační infrastruktury (rovněž meziroční pokles o 3,43 procentního bodu). Naopak u energií má tato skupina nejnižší podíl, a to 2,80 % z ÚVN u vodovodů (zde došlo k meziročnímu nárůstu a to o 0,4 procentního bodu) a 3,07 % z ÚVN u kanalizací (meziroční nárůst o 1,37 procentního bodu). Součet průměrných cen pro vodné a pro stočné s DPH má hodnotu $101,20 \text{ Kč}$ za m^3 , což ve srovnání s rokem 2021 představuje nárůst o $5,26 \text{ Kč}$ za m^3 , tj. o 5,5 %.

Skupina „C“ má vzhledem k tomu, že spravuje infrastrukturní majetek sama, odpovídající náklady na odpisy a obnovu infrastruktury u vodovodů 22,46 % z ÚVN (meziroční nárůst o 7,22 procentního bodu) a u kanalizací 25,27 % z ÚVN (meziroční nárůst o 1,98 procentního bodu). Podíl oprav je u této skupiny vyšší než u skupiny „A“, „D“ a „E“ a téměř srovnatelný s vyšší podílu u skupiny B a u vodovodů činí 17,60 % z ÚVN, u kanalizací je tento podíl vyšší než u skupiny A, B a D a činí 15,17 % z ÚVN. Energie činí 5,14 % z ÚVN u vodovodů (meziroční nárůst o 0,9 procentního bodu) a 7,98 % u kanalizací (meziroční nárůst o 1,6 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí $94,57 \text{ Kč}$ za m^3 , což ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o $5,26 \text{ Kč}$ za m^3 , tj. o 5,6 %.

U skupiny „D“ jsou u položek umožňující reprodukci infrastrukturního majetku u vodovodů 32,57 % z ÚVN (meziroční pokles o 3,5 procentního bodu) a u kanalizací 41,72 % z ÚVN (meziroční pokles o 6,7 procentního bodu). Nejvyšší podíl u této položky tvořilo nájemné. V případě vodovodů se jednalo o 27,18 % z ÚVN a u kanalizací 38,48 % z ÚVN. Náklady na energie činí 10,85 % z ÚVN u vodovodů (meziroční nárůst o 4,8 procentního bodu) a 15,14 % u kanalizací (meziroční nárůst o 6,6 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí $91,03 \text{ Kč}$ za m^3 , což ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o $7,46 \text{ Kč}$ za m^3 , tj. o 8,9 %.

Nejnižší platby za dodávky pitné vody a za odvádění a čištění odpadních vod hradí odběratelé v rámci skupiny „E“, u níž vlastníci vodovodů a kanalizací, kterými jsou především obce, z důvodu zachování nízké ceny pro vodné a stočné, část ekonomicky oprávněných nákladů spojených s provozováním vodovodů a kanalizací dotují z obecních rozpočtů. To dokumentuje vykazovaný průměrný záporný kalkulační zisk $-8,3 \text{ Kč}$ za m^3 resp. $-4,69 \text{ Kč}$ za m^3 uvedený v tabulce 4.1.4. U vybraných zástupců ve skupině E tak není zajištěna samofinancovatelnost provozování infrastrukturního majetku v plném rozsahu a rovněž je i zřejmá nižší tvorba prostředků umožňující obnovu a reprodukci vodohospodářské infrastruktury v rámci ceny pro vodné a stočné. Právě v případě nedostatečné tvorby prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací může dojít k ohrožení udržitelnosti této vodohospodářské infrastruktury a tím i podmínek pro zajištění jejího bezpečného provozování včetně zabezpečení plynulé dodávky pitné vody a odvádění odpadních vod. Náklady uvedené v položce odpisy, opravy a nájem vodovodů dosahují 28,68 % z ÚVN (oproti roku 2021 došlo ke snížení tohoto podílu o 0,5 procentních bodů) a na kanalizace 36,14 % z ÚVN (tento podíl oproti roku 2021 rovněž klesl a to o 9,6 procentního bodu). Zato náklady na energie jsou u této skupiny nejvyšší a dosahují u pitné vody 20,75 % z ÚVN (meziroční nárůst o 4,5 procentního bodu) a u odpadní vody dokonce 23,66 % z ÚVN (meziroční nárůst o 5,87 procentního bodu). Nejvyšší ze všech srovnávaných skupin je podíl provozních nákladů, který činí 14,59 % z ÚVN u vodovodů a 17,0 % u kanalizací. Skupina „E“ má nejnižší součet průměrné ceny pro vodné s DPH a průměrné ceny pro stočné s DPH, který činí $57,54 \text{ Kč}$ za m^3 , což ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o $4,45 \text{ Kč}$ za m^3 , tj. o 8,3 %.

Údaje uvedené v části 4. této publikace umožňují základní analýzu jednotlivých podílů nákladů na ÚVN a současně všem vlastníkům a provozovatelům porovnat vlastní výsledky s uvedenými subjekty podle svého provozovatelského modelu. Nad rámec zde uvedených údajů a pro potřeby podrobnějších analýz se opět připravuje další vydání samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR.

5. INFORMACE

Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2022 byly pořízeny ČSÚ na základě souboru 1659 respondentů (tj. 313 profesionálních provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor 1 346 obcí). Vykazované údaje jsou ČSÚ statisticky dopočítávány za kraje a za celou republiku, proto se do určité míry liší od údajů z celostátní databáze ISVaK – MPVaK a VSVaK. ČSÚ zjišťuje data pro statistické účely a vývoj jednotlivých ukazatelů v čase. Data jsou sledována výhradně z pohledu provozovatelů, nikoliv vlastníků, jak je tomu u VÚME a výběrového souboru obcí, které si provozují vodovod nebo kanalizaci.

5.1 SOUHRNNÉ ÚDAJE O VODOVODECH

V roce 2022 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 10,069 mil. obyvatel, tj. 95,6 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Ze všech zdrojů bylo vyrobeno celkem 576,0 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 478,1 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 328,6 mil. m³ pitné vody, tj. 68,5 % z celkového množství fakturované pitné vody. Ztráty pitné vody v trubní síti, jak je uvedeno v tabulce 5.1.3, dosáhly 84,4 mil. m³, tj. 14,7 % z celkového množství vyrobené vody určené k realizaci.

Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2014–2022

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		1989	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 362	10 525	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501 ^{*)}	10 530
Obyv. skutečně zásobování vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	9 917	9 929	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126	10 076 ^{*)}	10 069
	%	82,4	94,2	94,2	94,4	94,7	94,7	94,6	94,6	96,0	95,6
Voda vyrobená celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	1 251	575,4	599,6	593,3	603,8	609,7	602,4	589,4	579,1	576,0
	% k 1989	100	46	47,9	47,4	48,3	48,7	48,2	47,1	46,4	46,0
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	929,4	468,7	476,8	478,9	482	490,4	492,6	479	478,7	478,1
	% k 1989	100	50,4	51,3	51,5	51,9	52,8	53	51,5	51,5	51,4
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	401	158,9	165,4	162,5	164,9	165,9	163,5	159,5	157,5	156,7
	% k 1989	100	39,6	41,2	40,5	41,1	41,4	40,8	39,8	39,3	39,1
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	298	129,5	131,5	131,2	131,7	133,5	133,8	129,2	130,2	130,1
	% k 1989	100	43,4	44,1	44	44,2	44,7	44,9	43,4	43,7	43,7
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	171	87,3	87,9	88,3	88,7	89,2	90,6	91,1	93,2	89,4
	% k 1989	100	51,1	51,4	51,6	51,9	52,2	53	53,3	54,5	52,3
Ztráty vody na 1 km řadů	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	16 842 ^{*)}	3 417,2	3 519,3	3 167,9	3 409,4	3 303,5	2 993,5	3 042,3	2 955,1	2 856,6
Ztráty vody na 1 zás. obyv.	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90 ^{*)}	26,5	27,3	24,7	26,7	25,8	23,4	23,8	23,5	23,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

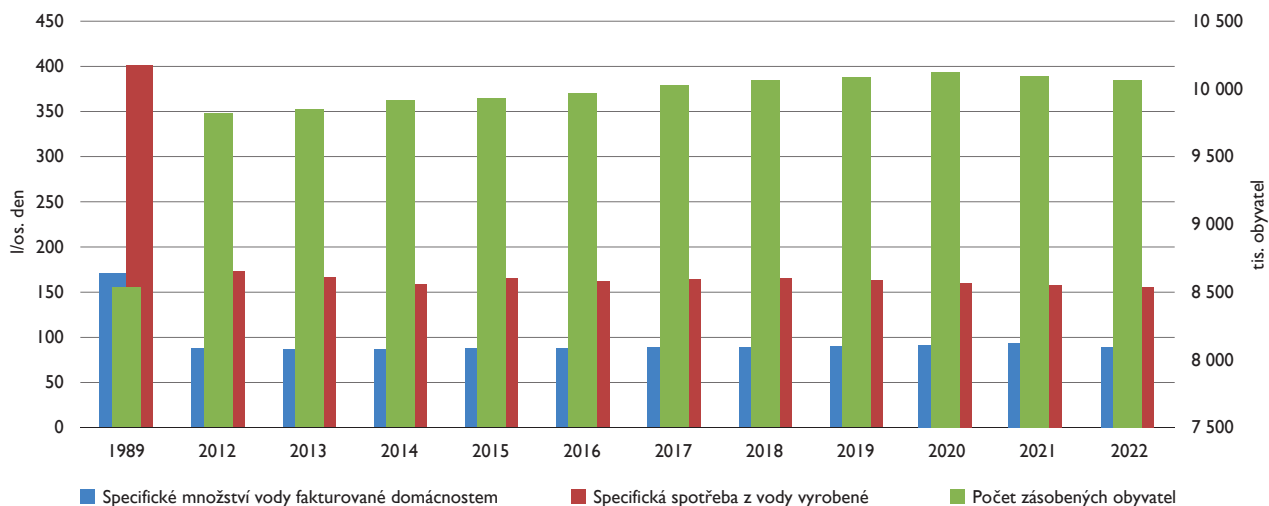
Poznámka: **) Jedná se o zpřesněná data o počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2020. Údaje související s počty obyvatel jsou tímto ovlivněny a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky.

Specifické množství vody fakturované domácnostem se meziročně snížilo o 3,8 l/os./den a činí 89,4 l/os./den. Avšak ve srovnání s rokem 1989 (171,0 l/os./den) specifické množství vody fakturované domácnostem v roce 2022 kleslo 81,6 l/os./den, tj. o 47,7 %. Specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se snížilo o 0,1 l/os./den, oproti roku 1989 (298,0 l/os./den) však v roce 2022 (130,1 l/os./den) kleslo o 167,9 l/os./den, tj. o 56,3 %. Specifické množství vody fakturované celkem představuje podíl vody fakturované celkem (domácnostem, průmyslu a ostatním odběratelům) na jednoho napojeného obyvatele za den a představuje, kolik litrů z celkové spotřeby vody resp. vody fakturované připadá na jednoho napojeného obyvatele.

Současná specifická denní spotřeba vody v domácnostech přepočtená na jednu osobu nás řadí do skupiny států s nižšími hodnotami v Evropě. Podle zprávy The governance of water services in Europe publikované organizací EurEau z roku 2020 vykazují nejvyšší specifické množství vody fakturované domácnostem Itálie (220 l/os./den) a Portugalsko (204 l/os./den), naopak nejnižší spotřebu evidují Estonsko (88 l/os./den), Slovensko (79 l/os./den), Malta (77,11 l/os./den) a Česká republika (89,2 l/os./den). Z okolních zemí se specifické množství vody fakturované domácnostem pohybuje v Rakousku kolem 129 l/os./den, ve Spolkové republice Německo kolem 126 l/os./den a v Polsku kolem 99 l/os./den.

Bylo prokázáno, že v oblastech zásobovaných z vodovodních systémů lze dodržet i v případě sucha či povodní zásobování kvalitní pitnou vodou. Jelikož je v ČR velké množství obyvatel zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, které jsou napojeny na dostatečně kapacitní vodárenské zdroje vody, nebyl ani při suchu v posledních šesti letech zaznamenán vážnější problém s dodávkami pitné vody u měst a větších obcí. Naopak citelné problémy byly v obcích využívajících lokální zdroje podzemních vod a u individuálních zdrojů (studny). Tyto zdroje nejsou schopny (až na výjimky) překlenout delší období sucha. Pro případ, že dlouhotrvající suchá období budou pokračovat i v příštích letech, je nezbytné již nyní realizovat systémová opatření zaměřená na zadržování vody v krajině, na zlepšení stavu vodních ekosystémů např. prostřednictvím realizace opatření z Národních i dílčích plánů povodí a také efektivního propojování vodárenských soustav k zabezpečení dostatku pitné vody v období sucha.

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel, specifické potřeby z vody vyrobené a specifického množství vody fakturované v letech 1989 a 2012–2022

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.1.2 Počet zásobovaných obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2022

Kraj	Počet obcí v kraji *	Počet obcí bez vodovodu *	Počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	Voda vyrobená tis. m ³	Voda fakturovaná pitná	
			osoby		celkem tis. m ³	z toho pro domácnosti tis. m ³
Hl. město Praha	1	0	1 281 331	91 555	76 117	52 030
Středočeský kraj	1 144	174	1 232 825	65 021	55 618	39 157
Jihočeský kraj	624	130	582 263	32 207	26 470	17 035
Plzeňský kraj	501	128	507 396	29 881	24 968	16 070
Karlovarský kraj	134	8	282 960	16 849	13 802	9 197
Ústecký kraj	354	7	781 468	47 931	36 579	26 212
Liberecký kraj	215	11	407 249	25 147	19 020	13 034
Královéhradecký kraj	448	38	526 359	30 308	23 399	15 856
Pardubický kraj	451	19	509 773	26 838	22 248	14 667
Kraj Vysočina	704	108	487 047	24 939	21 209	14 410
Jihomoravský kraj	673	54	1 147 941	62 926	55 483	38 580
Olomoucký kraj	402	32	594 339	30 841	25 870	18 155
Zlínský kraj	307	15	556 230	27 928	22 592	15 678
Moravskoslezský kraj	300	9	1 171 862	63 663	54 725	38 665
Česká republika	6 258	733	10 069 043	576 034	478 100	328 746

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.2 je patrný počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů a počet obcí bez vodovodu pro veřejnou potřebu v jednotlivých krajích v roce 2022.

Tabulka 5.1.3 Nefakturovaná voda a ztráty vody v letech 2014–2022

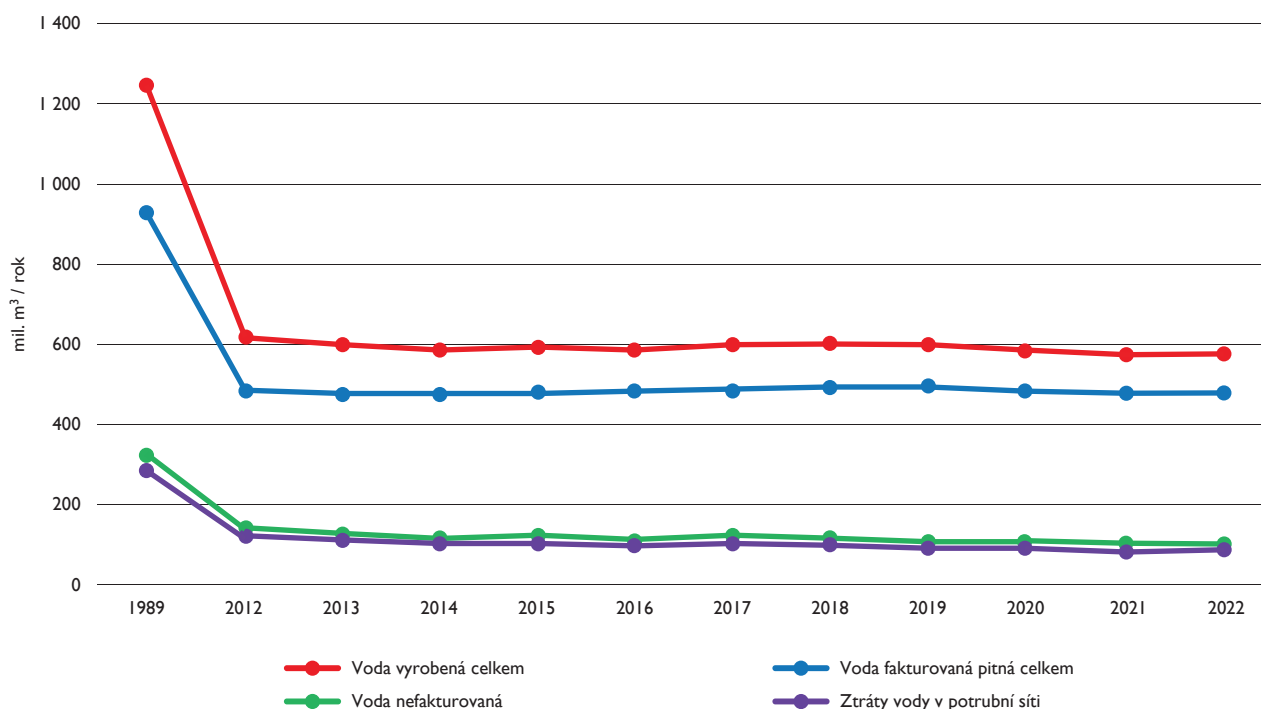
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Voda vyrobená určená k realizaci (VVR)	mil. m ³ · rok ⁻¹	580	592	585	597	602	594	582	579	576
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	111	115	107	115	111	101	103	100	98
	% z VVR	19,1	19,4	18,2	19,2	18,4	17,0	17,7	17,3	17,0
z toho ztráty v trubní síti	mil. m ³ · rok ⁻¹	96	99	90	98	95	86	88	87	84
	% z VVR	16,6	16,8	15,4	16,4	15,8	14,5	15,1	14,9	14,7
Ztráty na 1 km řadů za den	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	3 417	3 519	3 168	3 409	3 304	2 994	3 042	2 955	2 856
Ztráty na 1 zásobovaného obyvatele za den	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	27	27	25	27	26	23	24	23,5	23

Pramen: ČSÚ

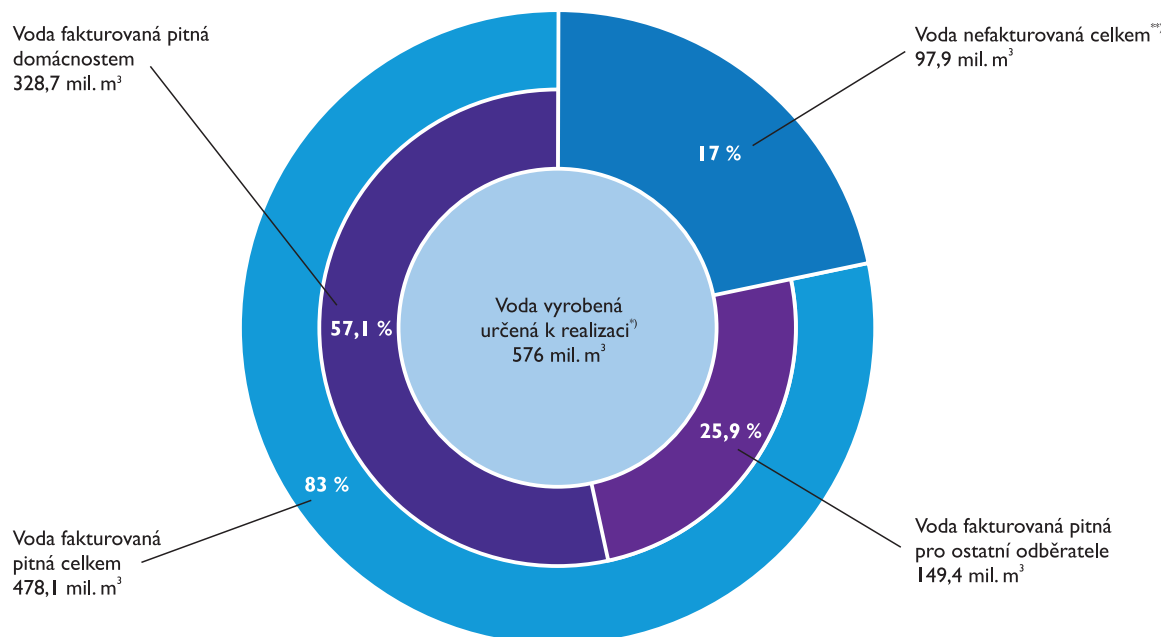
V roce 2022 došlo k mírnému snížení podílu ztrát vody v trubní síti k vodě vyrobené, určené k realizaci o 0,2 % na 14,7 %. Jedná se především o ztráty vody způsobené únikem v důsledku netěsnosti spojů potrubí nebo armatur a účelně nevyužitě za provozu vodárenských objektů při jejich obsluze, údržbě, poruchách a opravách a také o množství vody odebrané, ale nezjištěné, například neoprávněným odběrem vody, nepřesností měření vodoměrů, vyššími odběry, než odpovídají fakturaci podle ročních směrných čísel, a provozovatelem nezaregistrované. Došlo také k mírnému poklesu ztrát na jednoho zásobovaného obyvatele za den z 23,5 l · os⁻¹ · den⁻¹ na 23,0 l · os⁻¹ · den⁻¹ a poklesu na 1 km řadu za den z hodnoty 2 955 l · km⁻¹ · den⁻¹ na 2 856 l · km⁻¹ · den⁻¹. Ve střednědobém horizontu je možné sledovat zásadní trend snižování ztrát pitné vody v trubní síti.

Je však nezbytné, aby se vlastníci vodovodů v příštích letech důsledně zaměřili na obnovu těch částí vodovodní sítě, které jsou zjevně nejproblematictější a na nichž jsou evidovány nejvyšší podíly ztrát a vyšší míra poruchovosti. Obnova těchto úseků bude z hlediska snižování ztrát a dlouhodobě udržitelného hospodaření s vodou efektivní. Při vyhodnocení ekonomického hlediska je nutné zohlednit nejen celkové náklady vyrobené vody, ale také náklady na obnovu vodovodních řadů. Náklady tvořící cenu pitné vody jsou z převážné většiny fixní, proto se ztráty vody resp. náklady vyrobené vody promítají do ceny pouze v řádech procent. Neuvážené snížení nízkých ztrát razantním způsobem (např. preventivními zásahy) proto může mít nepříznivý dopad na cenu dodávané pitné vody, kdy z důvodu navýšení nákladů spojených s preventivními zásahy, opravami a obnovou dojde také k navýšení ceny pro vodné.

Graf 5.1.2 Vývoj celkového objemu vyrobené a fakturované vody v letech 1989 a 2012–2022

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.1.1 Schéma využití vody vyrobené určené k realizaci v roce 2022

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ^{*)} množství vyrobené vody ve vlastních vodohospodářských zařízeních po připočtení množství vody převzaté od jiného provozovatele vodovodu příp. od jiných organizací a odečtení množství vody předané jinému provozovateli.

Poznámka: ^{**)} rozdíl vody vyrobené k realizaci a vody fakturované je voda nefakturovaná. Představuje vodu, která byla do systému dodána, ale nebyla uhrazena. Zahrnuje především vlastní spotřebu a ztráty vody v trubicí síti (ztráty vody způsobené únikem v důsledku netěsnosti spojů potrubí nebo armatur, dále únikem vody při haváriích a přečerpání vodojemů, ztráty vody vzniklé nepřesností vodoměrů, vyššími odběry než odpovídají fakturaci podle ročních směrných čísel a ztráty způsobené odcizením vody), vlastní potřebu vody (množství vody využitá provozovatelem pro potřebu provozu k proplachování vodovodní sítě, kanalizační sítě, voda spotřebovaná v provozních střediscích apod.) a ostatní nefakturovanou vodu (množství vody sloužící jiným potřebám, pokud toto množství vody není provozovatelem hrazeno, jde např. o vodu sloužící k požárním účelům apod.)

Souhrnný přehled ukazatelů o provozu vodovodů za rok 2022 ve srovnání s údaji roku 2021 uvádí tabulka 5.1.4.

Tabulka 5.1.4 Ukazatele a kapacity vodovodů v letech 2021–2022

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2022/2021
		2021	2022	
Celkový počet zásobovaných obyvatel vodou z vodovodu	tis.	10 076	10 069	99,93
Délka vodovodní sítě	km	80 197	81 005	101,01
Počet vodovodních přípojek	tis.	2 241	2 267	101,16
Kapacita zdrojů podzemní vody	m³ · s ⁻¹	23,9	25,8	107,95
Voda vyrobená ve vlastních vodohospodářských zařízeních	mil. m³	587,2	584,3	99,51
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m³	478,7	478,1	99,87
z toho pro domácnosti	mil. m³	342,6	328,7	95,94
pro ostatní odběratele	mil. m³	136,1	149,4	109,77
Voda nefakturovaná celkem	mil. m³	100,4	97,9	97,51
z toho ztráty v trubicí síti	mil. m³	86,5	84,4	97,57
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	157,5	156,7	99,49
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	130,2	130,1	99,92
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	93,2	93,2	100,00
Nefakturovaná voda na 1 km vodovodní sítě	m³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 251	1 209	96,64
Ztráty vody na 1 km vodovodní sítě	m³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 078,6	1 041,9	96,60

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.4 je zřejmé, že specifické množství vody fakturované celkem pokleslo o 0,1 l/os/den na 130,1 l/os/den a voda fakturovaná domácnostem byla ve stejné výši 93,2 l/os/den.

Tabulka 5.1.5 Délka vodovodní sítě připadající na zásobovaného obyvatele v letech 1991, 2001, 2011 a 2015–2022

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok										
		1991	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501	10 530
Obyvatelé zásobovaní vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 658	8 981	9 805	9 930	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126	10 076	10 069
Délka vodovodní sítě	km	46 753	54 736	74 141	77 146	77 681	78 584	78 750	78 983	79 104	80 197	81 005
Délka vodovodní sítě připadající na 1 zásobovaného obyvatele	m	5,40	6,09	7,56	7,77	7,79	7,84	7,82	7,83	7,81	7,96	8,04

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.5 je patrné, že délka vodovodní sítě vzrostla o 808 km. Od roku 1991 se počet zásobovaných obyvatel zvýšil o 16,3 % a délka vodovodních řadů se zvýšila o 73,3 %. Tato disproporce se odráží v podílu metrů vodovodních řadů, které připadají na jednoho zásobovaného obyvatele. Zatímco v roce 1991 připadalo na jednoho zásobovaného obyvatele ČR v průměru „jen“ 5,40 m vodovodních řadů, v roce 2022 již činil tento podíl 8,04 m, tedy o 2,64 m více na jednoho zásobovaného obyvatele, což představuje celkový nárůst o 48,9 % za období 30 let. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů tak v poměru k nižšímu nárůstu zásobovaných obyvatel vede ke snižování efektivity celého systému zásobování vodou a logicky tak k vyšším nákladům při provozování, které se pak odráží ve vyšší ceně pro vodné. Popsaný jev se týká převážně méně osídlených oblastí. Nižší efektivitě se nemůžeme vyhnout, neboť místní vodní zdroje v některých lokalitách jsou kvantitativně a kvalitativně nevyhovující a zdravotní a humánní hledisko se stává rozhodujícím důvodem výstavby nových vodovodů.

5.1.1 KVALITA PITNÉ VODY

Monitorování jakosti pitné vody ve vodovodech pro veřejnou potřebu se uskutečňuje v rámci Subsystému II programu „Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody“, který je součástí „Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“. Pravidelné vyhodnocování od roku 1993 zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZd“) na základě Usnesení vlády ČR č. 369 ze dne 2. října 1991.

Od roku 2004 jsou většinovým zdrojem dat pro národní zprávu o jakosti pitné vody rozborů zajišťované provozovateli, jejichž provedení v předepsané četnosti a rozsahu je provozovatelům vodovodů uloženo platnými právními předpisy. Získané údaje jsou provozovatelé povinni převést do předepsané elektronické podoby a neprodleně je předat orgánu ochrany veřejného zdraví, respektive je vložit přímo do Informačního systému pro monitoring pitné vody spravovaného MZd (dále jen „IS PiVo“). Stejná povinnost je uložena zdravotním ústavům při provádění rozborů v rámci státního zdravotního dozoru. Sumarizace výsledků probíhá podle jednotlivých stanovení a dále jsou hodnoceny skupiny stanovení podle hygienické závažnosti jejich limitu (MH – mezní hodnota, NMH – nejvyšší mezní hodnota).

Tabulka 5.1.6 Překročení limitních hodnot jakosti pitné vody v letech 2021 a 2022

	2021		2022	
	MH	NMH	MH	NMH
Počet hodnot (N)	481 994	664 422	487 625	706 249
Počet překročených hodnot	6 321	2 170	5 572	1 901
%	1,31	0,33	1,14	0,27

Pramen: SZÚ

Poznámky: MH – Mezní hodnota

NMH – Nejvyšší mezní hodnota

N – Počet provedených stanovení

% – Procento překročení limitních hodnot

Z tabulky č. 5.1.6 je zřejmé, že v roce 2022 nebyly dodrženy mezní hodnoty (MH) ukazatelů charakterizující především (organoleptické) vlastnosti pitné vody a přírodní složení vody, a to v 5 572 nálezech, tj. u 1,14 % z celkového počtu 487 625 stanovených hodnot ukazatelů.

Ze zdravotního hlediska jsou důležité zejména údaje o nedodržování vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, v ukazatelích s nejvyšší mezní hodnotou (NMH). V roce 2022 byly limity zdravotně významných ukazatelů jakosti se stanovenými NMH překročeny u 1 901 případů, tj. u 0,27 % z celkového počtu 706 249 stanovených hodnot ukazatelů. Podrobnější údaje o jakosti pitné vody v síti veřejných vodovodů jsou každoročně publikovány v materiálu Zpráva o kvalitě pitné vody v ČR, který každoročně zveřejňuje Státní zdravotní ústav na svých internetových stránkách.

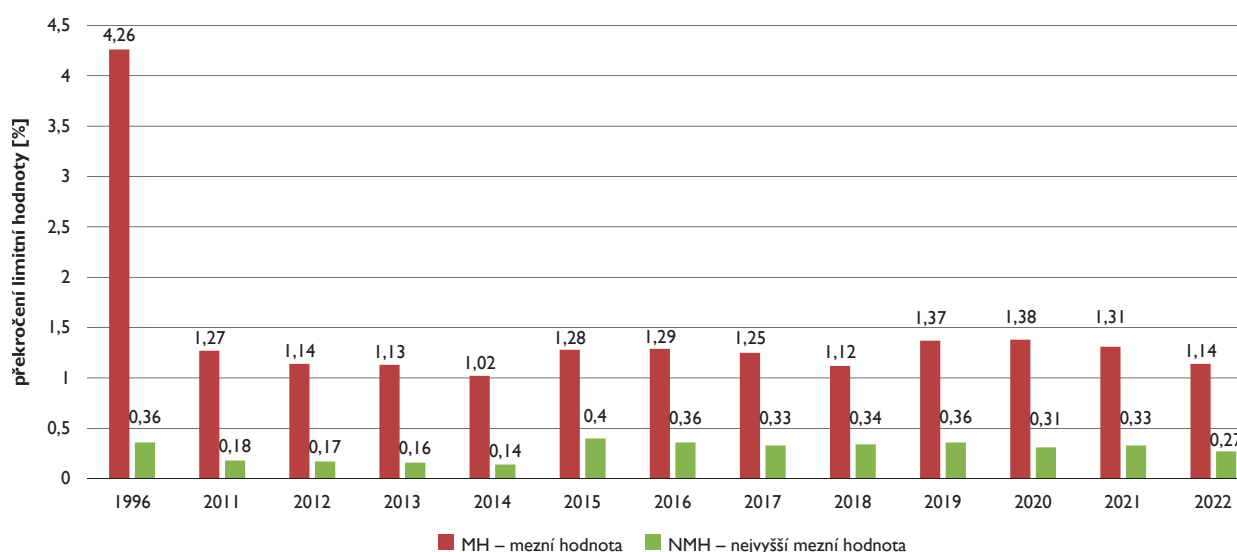
S účinností od 13. ledna 2023 došlo v plném rozsahu k nahrazení směrnice Rady 98/83/ES ze dne 3. listopadu 1998 o jakosti vody určené k lidské spotřebě směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřpracované znění) (dále jen „směrnice 2020/2184“).

Směrnice 2020/2184 vychází z původní směrnice, tedy veškeré principy ochrany veřejného zdraví zůstávají zachovány, dochází však k povinnému zavedení komplexního přístupu k bezpečnosti vody, který je založený na posouzení rizik zahrnujících celý zásobovací řetězec již od povodí přes odběr, úpravu, akumulaci a rozvod vody až po „kohoutek“. Provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu je povinen provádět kontroly kvality surové vody a vody upravované. Směrnice učinila zpracování řízení a posouzení rizik povinné, značně rozšířila jeho pojetí a stanovila přesný rámec včetně toků dat mezi jednotlivými dotčenými subjekty. Rozsah a zaměření této kontroly má vycházet z posouzení předmětných rizik. Tímto dojde k zajištění zvýšení bezpečnosti dodávané pitné vody, jelikož posouzení a následné řízení rizik v celém řetězci, umožňuje zaměřit se na relevantní rizika a přijetí vhodných opatření k efektivní ochraně veřejného zdraví.

Transpozice směrnice 2020/2184 byla do právního řádu České republiky v základním rámci provedena především zákonem č. 167/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jehož součástí je i změna zákona o vodovodech a kanalizacích. Dále byla směrnice 2020/2184 transponována novou vyhláškou č. 50/2023 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, již jsou zohledněny také výsledky posouzení a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě, a vyhláškou č. 256/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů. Transpozice bude dokončena novelou vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost rozsah kontroly pitné vody.

Legislativní úpravy tak směřují k větší flexibilitě a především k tomu, aby systém monitorování byl nastaven individuálně pro každý jednotlivý vodovod. Tento přístup klade mnohem větší nároky na provozovatele vodovodů, protože vychází z dokonalé znalosti celého systému.

Graf 5.1.3 Jakost pitné vody vyjádřená podílem stanovení překračujících limitní hodnoty v roce 1996 a v letech 2011–2022

Pramen: SZÚ

Dosažení 95,6 % podílu zásobovaných obyvatel vodovody pro veřejnou potřebu v roce 2022 zajišťuje pro občany ČR srovnatelnou úroveň s nejvýspějšími státy ve zpřístupnění nezávadné pitné vody odpovídající vyžadovaným zdravotním kritériím. Jakost dodávané vody odpovídá nejpřísnějším měřítkům.

5.2 SOUHRNNÉ ÚDAJE O KANALIZACÍCH

V roce 2022 žilo v domech napojených na kanalizaci 9,191 mil. obyvatel, tj. 87,3 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Do kanalizací bylo vypuštěno (bez zpoplatněných srážkových vod) celkem 453 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 97,7 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 442,4 mil. m³. Meziroční nárůst množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) v roce 2022 byl 1,2 mil. m³.

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 2014–2022

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		1989	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 525	10 543	10 565	10 590	10 626	10 669	10 700	10 501 ^{*)}	10 530
Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	8 828	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211	9 174 ^{*)}	9 191
	%	72,4	83,9	84,2	84,7	85,5	85,5	85,5	86,1	87,4	87,3
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	446,1	445,5	446,9	453,3	457,3	461,1	450,5	451,8	453,0
	% k 1989	100	50,8	50,8	50,9	51,6	52,1	52,5	51,3	51,5	51,6
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových	mil. m ³	897,4 ^{*)}	812,2	779	803,4	826,2	743,6	792,6	863	878	799,7
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	432,3	432	434,9	442,2	446,3	450,3	439,2	441	442,4
	% k 1989	100	68,9	68,8	69,3	70,5	71,1	71,7	70	70,3	70,5
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných vod srážkových) z vod vypouštěných do kanalizace	%	71,5	96,9	97	97,3	97,5	97,6	97,7	97,5	97,5	97,7

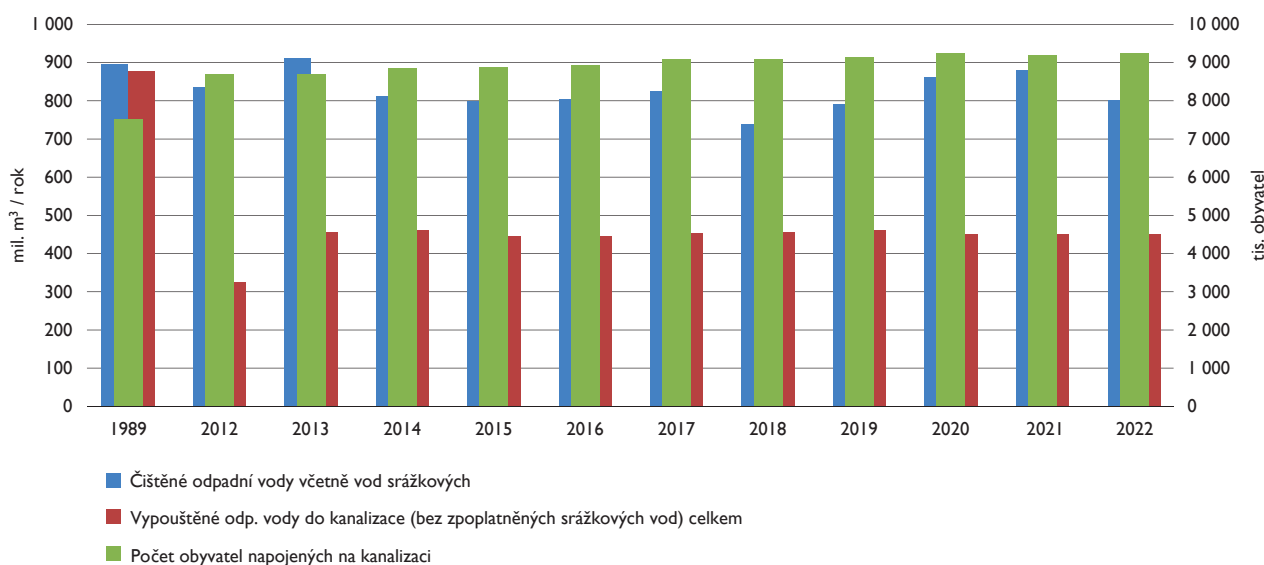
Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

Poznámka: **) Jedná se o zpřesněná data o počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2020. Údaje související s počty obyvatel jsou tímto ovlivněny a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky.

Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových poklesl v roce 2022 o 50,6 % oproti roku 1989. Tento pokles koresponduje s poklesem spotřeby pitné vody. Zatímco však bylo v roce 1989 čištěno jen 71,5 % odpadních vod, v roce 2022 bylo vyčištěno 97,7 % odpadních vod, což představuje nárůst o 26,2 procentních bodů. Vysoký nárůst podílu čištěných odpadních vod je dán intenzivní výstavbou nových ČOV a intenzifikací stávajících ČOV, která byla vyvolána potřebou naplnění zákonných požadavků v oblasti kvality vypouštěných odpadních vod, především pak Směrnicí Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2012–2022

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v roce 2022

Kraj	Počet obcí v daném kraji	Počet obcí bez kanalizace *	Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci	Odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových)	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
				tis. m ³	celkem (v tis. m ³)	podíl (v %)
Hl. město Praha	1	0	1 275 586	76 272	76 272	100,0
Středočeský kraj	1 144	351	1 086 774	53 167	53 093	99,9
Jihočeský kraj	624	146	549 124	27 396	26 416	96,4
Plzeňský kraj	501	112	507 312	26 316	25 094	95,4
Karlovarský kraj	134	16	282 960	13 401	13 394	99,9
Ústecký kraj	354	86	691 922	30 957	30 534	98,6
Liberecký kraj	215	97	320 942	14 632	14 401	98,4
Královéhradecký kraj	448	143	440 055	20 756	19 886	95,8
Pardubický kraj	451	190	404 644	18 359	18 147	98,8
Kraj Vysočina	704	229	442 390	18 936	17 454	92,2
Jihomoravský kraj	673	108	1 091 347	53 273	52 727	99,0
Olomoucký kraj	402	81	543 284	28 055	27 468	97,9
Zlínský kraj	307	24	555 646	25 800	24 065	93,3
Moravskoslezský kraj	300	87	999 305	45 677	43 439	95,1
ČR	6 258	1 670	9 191 291	452 997	442 390	97,7

Pramen: ČSÚ

Počet obyvatel napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod s jejich podílem v jednotlivých krajích je za rok 2022 uveden v tabulce 5.2.2. Zároveň je zde uveden počet obcí bez kanalizace pro veřejnou potřebu v jednotlivých krajích.

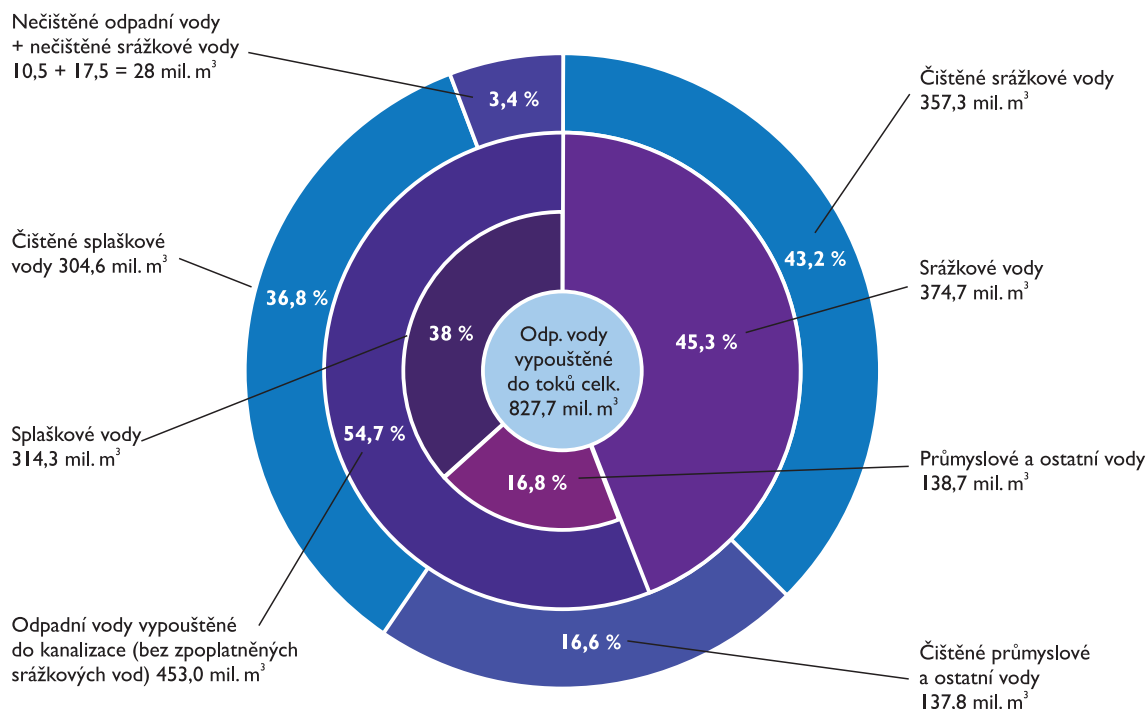
Tabulka 5.2.3 Ukazatele a kapacity kanalizací

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2022/2021
		2021	2022	
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci	tis.	9 174	9 191	100,19
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci ukončenou ČOV	tis.	8 894	8 939	100,51
Délka kanalizační sítě	km	50 554	51 568	102,01
^{*)} Počet ČOV celkem	ks	2 840	2 915	102,64
Kapacita ČOV celkem	tis. m ³ · den ⁻¹	4 321	4 320	99,98
Celkové množství čištěných odpadních vod (včetně srážkových, průmyslových a ostatních vod)	mil. m ³	878	799	91,00
Množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace (bez zpoplatněných srážkových vod)	mil. m ³	451,8	453,0	100,27
- z toho splaškových	mil. m ³	327,8	314,3	95,88
- z toho průmyslových a ostatních	mil. m ³	124	138,7	111,85

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Z uvedeného celkového počtu 2 915 ks ČOV v ČR se jedná o 2 893 ks mechanicko-biologických ČOV.

Z tabulky č. 5.2.3 je patrné, že počet obyvatel napojených na kanalizaci se meziročně zvýšil o 17 tisíc. Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových meziročně vzrostl o 1,2 mil. m³. Tento nárůst je způsoben především vyšším množstvím vypouštěných odpadních vod splaškových.

Obrázek 5.2.1 Struktura vypouštěných odpadních vod v roce 2022

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.4 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci v letech 2002, 2012 a 2015–2022 a průměrná délka kanalizační sítě na 1 obyvatele

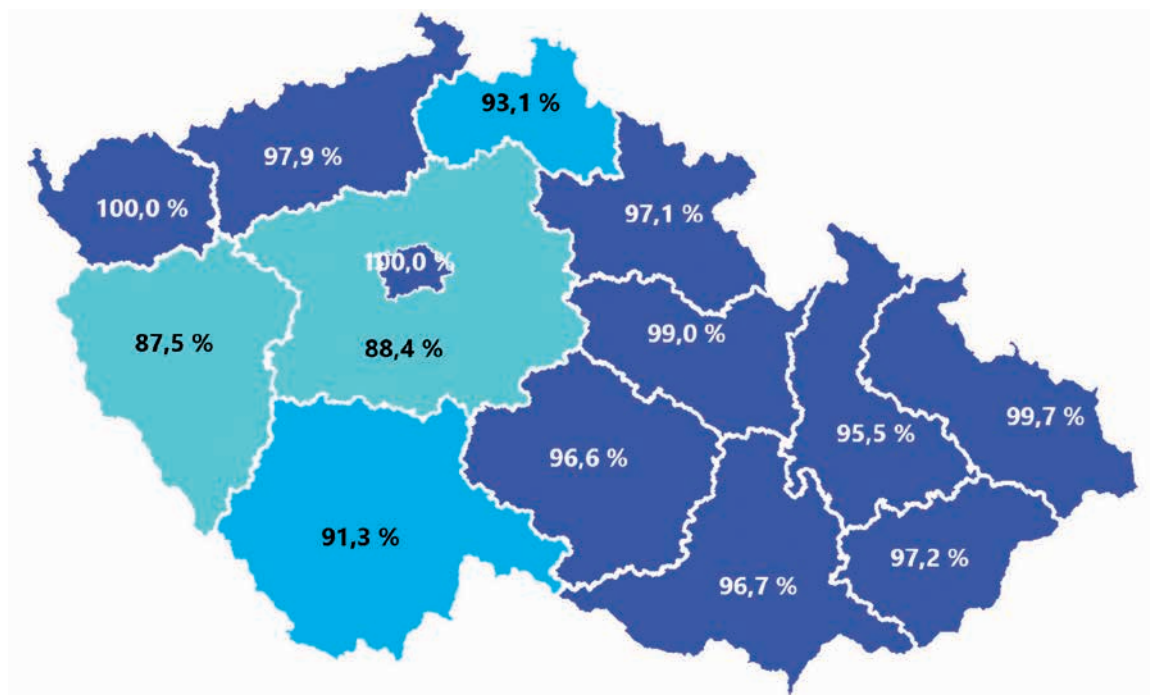
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		2002	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 201	10 509	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501	10 530
Počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 899	8 874	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211	9 174	9 191
Délka kanalizační sítě	km	24 363	42 752	45 884	47 141	48 491	48 756	49 149	49 680	50 554	51 568
Délka kanalizační sítě připadající na 1 napojeného obyvatele	m	3,08	4,93	5,17	5,27	5,36	5,36	5,39	5,39	5,51	5,61

Pramen: ČSÚ

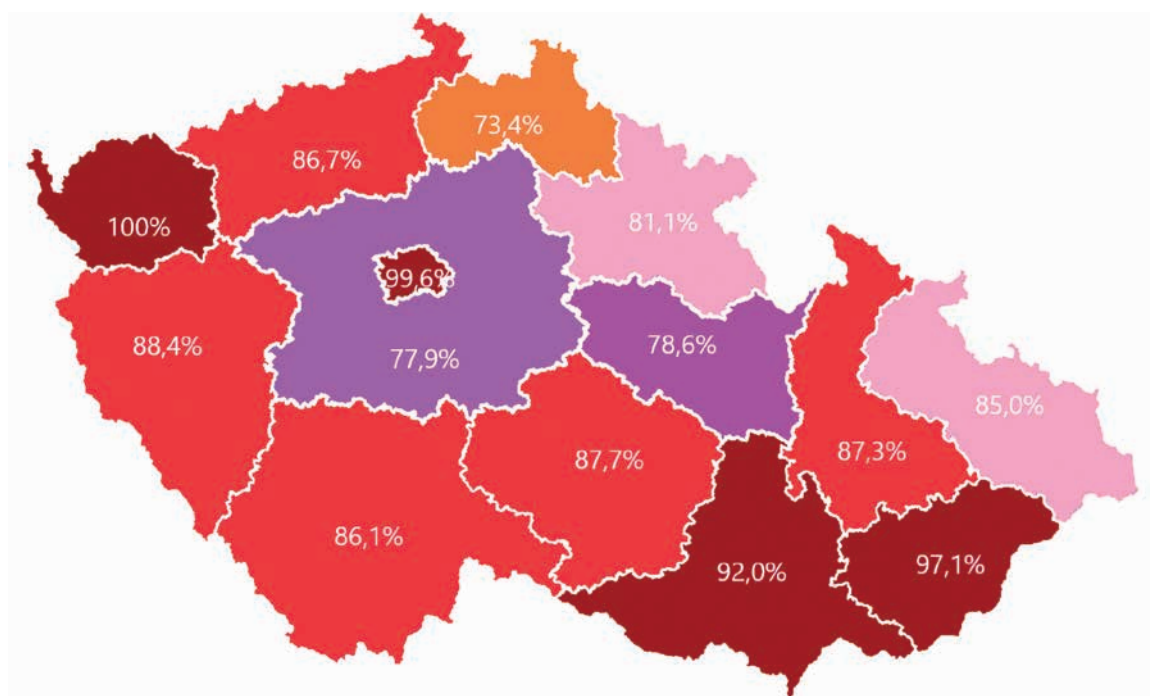
Podobně jako u vodovodů, jak je patrné z tabulky 5.2.4, narostla od roku 2002 výrazně i délka kanalizační sítě připadající na jednoho obyvatele trvale bydlícího v domě napojeného na kanalizaci. V tomto období se zvýšil počet metrů kanalizační sítě připadajícího na jednoho odkanalizovaného obyvatele o 2,53 m, což představuje 82,14 % nárůst, přičemž celková délka kanalizací se prodloužila o 111,66 %, při 16,36 % nárůstu počtu obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci.

Vodojem a vodovod Velké Nepodřice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 17,261 mil. Kč

Obrázek 5.2.2 Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů v ČR roce 2022

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.2.3 Podíl obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci v ČR v roce 2022

Pramen: ČSÚ

6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY

Provozovatelé vodovodů jsou v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinni provádět odběry vzorků surové vody v místě odběru, zajistit provedení jejich rozborů v akreditovaných laboratořích a celkové výsledky předávat příslušným krajským úřadům a příslušným správcům povodí. Podle § 21 odst. 4 vyhlášky č. 428/2001 Sb. jsou provozovatelé vodovodů povinni předávat výsledky rozborů jakosti surové vody v rozsahu přílohy č. 9 vyhlášky, a to prostřednictvím elektronické aplikace do databáze spravované Českým hydrometeorologickým ústavem.

Údaje o jakosti surové vody budou využívány pro potřeby zpracovávání posouzení rizik a pro strategické plánování využívání vodních zdrojů. Tímto postupem bude zajištěna plná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřacované znění).

7. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ ZA ROK 2022

7.1 ZÁKON O VODOVODECH A KANALIZACÍCH A PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY

Zákonem č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který nabyl účinnost dne 1. 2. 2021, se rozšířila možnost provozovatele vodovodu přerušit nebo omezit dodávku pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu bez předchozího upozornění v případě, že při stavu nedostatku vody je mu komisi pro sucho upraveno, omezeno nebo zakázáno nakládání s vodami. Nově komise pro sucho stejně jako vodoprávní úřad může dočasně omezit užívání pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu. V takovém případě má odběratel povinnost umožnit provozovateli vodovodu přístup k vodoměru. Dále byly stanoveny sankce za porušení nových povinností.

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, nebyl v roce 2022 novelizován.

Dne 1. července 2022 nabyla účinnosti část vyhlášky č. 244/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, již se zejména rozšiřuje vzorec pro výpočet množství srážkových vod odváděných do kanalizace o plochy, které zohledňují případnou existenci vegetačních střech umožňujících částečné zadržení srážkových vod (příloha č. 16) a upřesňuje se obsah kalkulačních položek při výpočtu pachtovného a nájemného (přílohy č. 19 a 19a).

Jilemnice – vodovod Bátovka I. stavba (I. část) – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 3,593 mil. Kč

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

a. s.	akciová společnost
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
ISVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací
IČME	Identifikační číslo majetkové evidence
VSVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací – aplikace Porovnání cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací
IS PiVo	Informační systém pro monitoring pitné vody
MF	Ministerstvo financí
MPVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací – aplikace Majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
PFO	Plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací
Porovnání V+S	Příloha č. 20 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce.
PVK	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
SčVK	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SmVaK	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ÚVN	úplné vlastní náklady
VaK	vodovody a kanalizace
VÚME	Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací
VÚPE	Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů a kanalizací
LH	Limitní hodnota
MH	Mezní hodnota
NMH	Nejvyšší mezní hodnota

Poznámky

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz
ISBN 978-80-7434-704-7